

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
ЗА 2019 Г.

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ
ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ

НА ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади)

1. Областен съвет по етнически и интеграционни въпроси - брой заседания, обсъждани теми
2. Брой на експертите, работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни, трудови, образователни медиатори или други.
3. Взаимодействие с НПО в сферата на интеграция на ромите
4. Ангажиране на местната общност с изпълнението на плановете
5. Трудности и пречки, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите, препоръки и предложения за тяхното решаване. Мерки, инициирани от общините.
6. Общински планове за интегриране на ромите, включени в Плановете за развитие на общините

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

(Обобщена информация въз основа на общинските доклади, вкл. информацията по приоритети за идентифицираните микрозони с най-маргинализирани общности, съгласно Приложение „Маргинализирани общности“ в Системата)

1. ОБРАЗОВАНИЕ
2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
3. ЗАЕТОСТ
4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
5. КУЛТУРА И МЕДИИ
6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОБРИ ПРАКТИКИ, ИЗВОДИ, ТРУДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Област Ловеч се състои от осем общини – община Априлци, община Летница, община Ловеч, община Луковит, община Тетевен, община Троян, община Угърчин, община Ябланица.

На територията на община Априлци няма ромско население и по тази причина те не са обект на настоящия доклад.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02.2011 година населението на **Община Летница** възлиза на 3776 души. От тях доброволно отговорили на въпроса за етническа принадлежност са 3416 души. Като основана група – обект на Плана за действие – се идентифицират 274 граждани, от които 111 от ромски произход с относителен дял 2,94% и 164 други в уязвимо социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация с относителен дял 4,32%. По данни от местната общност в гр. Летница живеят около 1500 души, наричащи себе си власи, част от които са се самоопределили в друга етническа група. Продължава тенденцията те да се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Населени места (квартали, махали) с компактно ромско население на територията на общината са: гр. Летница, с. Крушуна, с. Горско Сливово.

За община Ловеч няма данни за деление на населените по етнически групи. **Населението на община Луковит**, по данни от последното преброяване от 2011 г., е 18125 души. В общината се е формирала ромска малцинствена група – 2776 души или 16,5 % от самоопределилите се жители на общината. В сравнение с данните от преброяването през 2001 г. се забелязва известно увеличение на самоопределилите се като роми – процентът е бил 11,39%. Най-голям е делът на самоопределилите се като роми в гр. Луковит – 1971 души и с. Бежаново – 348 души. На доброволния въпрос за етническа принадлежност не са отговорили 1358 души или около 7,5 % от населението на общината. По експертно наблюдение ромската общност в общината е доста по-голяма, тъй като част от ромите се самоопределят като българи, а друга част се самоопределят в зависимост от обстоятелствата. Те носят социални характеристики, типични за мнозинството от ромското население, но не приемат да бъдат идентифицирани с тази етническа група. Възрастовата структура на ромите в общината съгласно последното преброяване сочи висок дял на ромското население на възраст до 35 години – 75,07 %, за сравнение – процентът при българската етническа група е 33,99%.

За отбелязване е фактът, че във възрастова група „0 – 9 години“ двете групи почти се изравняват по брой население: българска – 1115 деца и ромска – 809 деца / данни от преброяването през 2011 г./

Ромската етническа група на територията на общината е съсредоточена в гр. Луковит /71 % от ромското население в общината/, главно в кв. „Изток“.

Регистрираните в общината адреси в квартала са, както следва:

- ул. „Кокиче” – 56
- ул. „Начална” – 46
- ул. „Пролет” – 45
- ул. „Теменуга” – 41
- ул. „Божур” – 9
- ул. „Лютиче” – 16
- ул. „Лозарска” – 58
- ул. „Лале” – 43
- ул. „Момина сълза” – 30
- ул. „Роза” – 14
- ул. „Синчец” – 21

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- ул. „Бор” – 5
- ул. „Лилия” – 6
- ул. „Мак” – 9
- ул. „Кирил и Методий” – 13

Общ брой адресно регистрирани сгради в кв. „Изток” – 412 бр.

Общ брой жилища в сградите – 503 бр. / по данни от преброяването през 2001 г./

Общ брой население в кв. „Изток” – 2536 души

Кв. „Изток” е урегулиран върху общинска собственост.

В община Тетевен най-многобройната етническа общност е българската, на която се падат 93,2 % от населението. Към нея са се самоопределили 18527 души. Ромската етническа група е втората по численост, като към нея са се самоопределили 661 души, или 4% от населението. Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи или да не се самоопределят към определен етнос. Населението на общината е концентрирано в града – 46 %. От населените места с ромско население на територията на община Тетевен компактни групи живеят предимно в град Тетевен /квартал Мрамор, квартал Насовица, квартал Полатен /, както и в селата Гложене и Български извор.

Последното преброяване на населението се е провело през 2011 г. данните сочат че от население: 32 399, българи са: 27 566 (85,08 %); турци - 860 (2,65 %); цигани - 334 (1,03 %) други - 70 (0,22 %); не се самоопределят - 110 (0,34 %); не отговорили - 3459 (10,68 %)

През 2019 г. фактическо преброяване на ромското население по махали и населени места е извършено от здравен медиатор към **Община Троян**, по негови данни то наброява 1480 души.

Населени места (квартали, махали) с компактно ромско население на територията на общината са: гр. Троян, Балабански път; гр. Троян, Белишки орешак; гр. Троян, Попешка; гр. Троян, Червянска лъка; гр. Троян, Коньова могила; гр. Троян - други. По първоначални данни ромското население е концентрирано в следните квартали и махали на гр. Троян, с приблизителен брой население: общинско общежитие на БКС в кв. Търнето на ул. „Стефан Стамболов“ № 3 – 350 души; общежитие мах. „Червянска лъка“ - 140; „Алдишки рът“ - 30; „Коньова могила“ - 35; „Стойчески рът“ - 35 ; „Белишки орешак“ - 120; кв. „Велчевски“ - 50; зад „Балканфарма“ - 20; кв. „Ливадето“ – 70 и около 150 живеещи в различни градски квартали (не компактно). В селата броят на представителите на малцинствени групи са съответно в: Горно Трапе - 80, Ломец - 70, Добродан – 120, Орешак – 200, Борима – 500; Голяма Желязна - 300; Калейца – 60, Дебнево - 150.

Община Угърчин

Според данни от последното преброяване на населението и жилищния фонд в Република България 2011 г. като роми са идентифицирани 234 български граждани от Община Угърчин, но реално техния брой е значително по-голям.

За община	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				
		българска	турска	ромска	друга	не се самоопределят
УГЪРЧИН	5690	5291	107	234	15	43

Делът на самоопределилите се като роми в Община Угърчин едва 4,10%, съпоставен с останалите общини на област Ловеч. Като основна непосредствена целева група на Плана са

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

идентифицирани 234 български граждани от ромски произход и други уязвими социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Според статистическите данни ромското население се разпределя по възраст, както следва:

Етническа група	Общо	Възраст /в навършени години/							
		0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
ромска	234	45	56	42	35	21	20	9	6

Статистическите данни на преброяването на населението през 2011г. на територията на общината по отношение на образование показват следната тенденция:

- за населението на 7 и повече години по етническа група и степен на образование

Етническа група	Степен на образование					Никога не посещавали училище
	висше	средно	основно	начално	незавършено начално	
Българска	423	2010	1765	531	249	85
Турска	4	20	52	“	“	0
Ромска	0	4	48	49	58	38
Друга	“	6	“	“	0	0
Не се самоопределят	“	10	“	0	“	0

- за учащо население по степен на образование и възраст

Степен на завършено образование	Общо	Възраст							
		под 7	7 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	Над 50
За общината	662	3	442	185	19	3	4	0	6
Висше	4	-	-	-	“	“	“	-	“
Средно	30	-	-	9	12	“	“	-	4
Основно	183	-	21	156	5	-	-	-	“
Начално	185	-	169	16	-	-	-	-	-
Не завършено начално	260	-	252	4	“	-	-	-	-

Българските граждани от ромски произход на територията на общината са разпределени в почти всички населени места в общината, като единствено концентрация се наблюдава в обособена махала в село Кирчево. В останалите населени места от общината те са заселени в кварталите съвместно с другите етнически групи.

На територията на общината има и населени места, в които няма заселени български граждани от ромска етническа група. В населените места от общината не се наблюдава и няма български граждани от ромски произход и други в уязвимо социално-икономическо положение, които да обитават временни постройки, бараки или други от такъв тип. Те обитават основно полумасивни жилищни сгради старо строителство, които се ползват без да бъде извършвано прехвърляне на собствеността на недвижимите имоти от собствениците им.

Община Ябланица – По данни на ГРАО, населението на община Ябланица към 31.12.2019 г. е 6094 души. По неофициални данни около 35 % от тях са от ромски произход. Ромското

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

население в Община Ябланица е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Ябланица и някои от селата: Брестница, Златна Панега, Добревци, Орешене и др. Единствено в с. Малък Извор не живеят лица от ромски произход.

1. Областен съвет по етнически и интеграционни въпроси – брой заседания, обсъждани теми

Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси /ОССЕИВ/ е правоприемник на учредения през 2010 г. Областен съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси. Промяната е извършена на основание ПМС № 92/2011 г. В работата му участват представители на общините, териториалните звена на централната изпълнителна власт – РДСП, РЗИ, РИО на МОН, ТСБ, РСЗ, граждански организации и др.

ОССЕИВ е консултативен и координиращ орган, подпомагащ областния управител при провеждане политиката по етническите и интеграционните въпроси. Дейността му е регламентирана с приетите през 2011 г. правила за работа. Със заповед на Областния управител на област Ловеч е определен поименния състав на ОССЕИВ.

През 2019 г. е проведено 1 (едно) заседание, на което е приет Годишен мониторингов доклад за 2018 г. за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. На заседанието беше резюмиран годишният мониторингов доклад за 2018 г. за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. Секретарят на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси направи кратък анализ на областният доклад за 2018 г. за изпълнението на областната стратегия за интегриране на ромите като представи силните и слабите страни в общинските планове. Предизвикателствата и трудностите по изпълнението им и обобщи, че като цяло се работи в правилната посока за интегриране на ромите в област Ловеч, но има още много да се върши. При анализа се установи, че много добре се справят в община Луковит и община Летница с интеграцията като там се изпълняват редица проекти, назначени са и медиатори, както и се работи с НПО-та. Във втората точка от дневния ред на заседанието Г-н Каменов представи Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. ЦОИДУЕМ е създаден да подпомага реализирането на правителствената политика по отношение на образователните потребности на децата и учениците от етническите малцинства. Тази политика има за своя рамка Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка 2006-2015 г. Програмата извежда като основна цел на системата равния достъп до качественото образование, като изрично отбелязва, че равният достъп „не означава еднаква грижа спрямо всички деца, а диференциране на грижата спрямо техните различни потребности“. Това означава, че за „онези деца, които нямат равен старт, е необходимо да се полагат специални грижи с оглед тяхното пълноценно участие в образователния процес“.

2. Брой на експертите, работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни, трудови, образователни медиатори или други.

За община Априлци нямаме информация тъй като от там няма ромско население.

В община Летница работят 4 бр. медиатори: 1 бр. Здравен медиатор, 3 бр. Образователен медиатор в ДГ „Ирина Бачо Кирова“, 2 бр. Образователен медиатор. В администрацията на Община Ловеч работи 1 /един/ здравен медиатор. В община Луковит работят здравни медиатори – 2 бр., образователни медиатори: 13 човека, както следва: образователни медиатори от ромската общност, назначени в рамките на проект „Социално-икономическа интеграция в Луковит“ 5 бр. медиатори, образователни медиатори по проект „Подкрепа за успех“ 2 бр. медиатори, от училищните бюджети – 4 бр. медиатори, образователни медиатори

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

по проект „Обучения и заетост“ – към община Луковит – 2 бр. медиатори, общински образователни медиатори /1 в Бежаново и 1 в Румянцево/, общностен работник от ромски произход -1. Към Община Тетевен работи 1 /един/ главен експерт „Спорт, интеграция и младежки дейности“ и 1 /един/ младежки медиатор, а към Професионална гимназия по строителство, електротехника и услуги – Тетевен, работи 1 /един/ образователен медиатор. До края на месец май 2019 г. е работил един здравен медиатор към общинска администрация Троян с преки задължения за интеграцията на ромската общност. Община Угърчин е обявила процедура за подбор на здравен медиатор. В община Ябланица има 1 експерт, работещ по етническите и интеграционните въпроси. Във всички учебни заведения на територията на общината има назначени образователни медиатори – общо 4 броя. В областна администрация Ловеч има 1 експерт, който отговаря по ромските въпроси.

3. Взаимодействие с НПО в сферата на интеграция на ромите

Община Летница си партнира с неправителствени организации, като: Сдружение „Знание“ – Ловеч и Сдружение „Деветашко плато“, както и читалища, които работят в сферата на младежките въпроси, политики и изследвания, образование и социални услуги, култура и туризъм. Община Ловеч не работи с НПО в сферата на интеграцията на ромите. Община Луковит успешно си взаимодейства със Сдружение „Знание“ – гр. Ловеч при изпълнението на различни проекти, свързани с ромската интеграция. Сдружение „Знание“ е партньор и по проект на Община Луковит – „Социално-икономическа интеграция в Луковит“, което е одобрено за финансиране с Решение № РД 05-123/08.11.2018 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР) по процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1. Проектът се изпълнява в периода от м.март 2019 до 31.12. 2020 г. Сдружение „Знание“ работи с деца, младежи и семейства от ромската общност в Луковит, в дейности, свързани с развитие на местните общности и преодоляване на негативни стереотипи, финансирани от ОП РЧР и ОП НОИР. На територията на община Тетевен, община Троян, община Угърчин и община Ябланица няма действащо ромско или друго НПО, което целенасочено да работи по интеграционните политики, като в този смисъл ромската общност не е пряко и активно ангажирана с Общинския план за интеграция.

4. Ангажиране на местната общност с изпълнението на плановите.

В община Летница местната ромска общност работи и вярва в равноправното интегриране на ромите в обществото, основано на запазване на ромската идентичност и на модернизацията на ромската общност. Познанията на общността за собствената и история и културата са важен фактор за повишаване на нейното самочувствие. Въвеждане на граждански ценности и развитието на гражданското ръководство в ромската общност спомага за преодоляване на социалното изключване и маргинализация. Към настоящия момент няма ромска организация, работеща на местно ниво, но активисти и общински съветници участват активно в промяната на съществуващите политики, нагласи и предразсъдъци към ромите, залегнали трайно в институциите и обществото като цяло. Ключов фактор за социалната интеграция е достъпът до качествено образование и качествени социални и здравни услуги. Ефективно се работи с училище, учители, деца и техните семейства, откриват се и се предоставят нови възможности за работни места и по-добро качество на живот. Представители на ромската общност вземат активно участие в местните органи на управление. Политики за ромите се формулират, планират, наблюдават подобряват, с активното участие на ромите. В община Луковит

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Местната активна група /МАГ/, сформирана по проект РОМАКТ, активно съдейства на общината при подготовката на проект по интегрирана процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1“, относно ситиране на Общностен център в кв. Изток. В момента МАГ активно участва в назначаване на образователни медиатори в училищата – партньори по проекта и мониторинг на изпълнението на проекта. Представителите на общността в МАГ формулират свои виждания и предложения за мерки по отделните приоритети на Плана. Експерти от Програма РОМАКТ обучиха представители на МАГ и Обществения съвет в дейности по мониторинг на Общинския план за интеграция на ромите. На територията на община Тетевен кметската институция заедно с общинска администрация и Общински съвет – Тетевен ежесечно решава проблеми и задачи по линия на заетост, социална политика, образование, жилищни условия, сблъсква се с казуси от битов характер и други. За останалите общини нямаме данни по тази точка.

5. Трудности и пречки, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите, препоръки и предложения за тяхното решаване. Мерки, инициирани от общините. Образователната интеграция на ромите е процес с множество предизвикателства и проблеми. Това предопределя необходимостта от инвестиране на човешки и финансов ресурс в усилията за осигуряване на равен достъп и качествено образование на децата и учениците роми, съизмеримо с образованието на децата от мнозинството. Осигуряването на равен достъп не означава „еднаква грижа спрямо всички деца“, а диференциране на грижата спрямо техните различни потребности, т.е. необходими са допълнителни мерки за децата и учениците, които нямат възможности за равен старт, необходимо е да се полагат специални грижи с оглед на пълноценно участие в образователния процес.

Сериозен проблем е недостатъчното обхващане на децата с имунизации и свързаните с това случаи на заболявания. Своевременната грижа за преодоляването на здравните проблеми е от особено значение и поради факта, че почти две трети от лицата от ромски произход са деца или млади хора. В сравнение с други общности, здравословните проблеми при децата от ромска общност са най-големи, което се дължи на множество рискови фактори. Редица проучвания показват, че най-подходяща възраст за изграждане на здравна култура и опазващо здравето поведение е юношеската, когато е възможно да се придобият знания, нагласи и социални умения, които да гарантират повишаване на контрола над фактори, от които зависи здравето на хората и техните деца. Посоченият проблем е приоритет в работата на здравния медиатор.

Въпреки постигнатото до момента все още много от проблемите остават нерешени. Необходими са още по-целенасочени и ефективни мерки за обединяване и координиране на усилията на държавните органи, на местните власти, на гражданските сдружения, на ромската общност и на всички заинтересовани институции в страната за тяхното разрешаване.

Наличие на сегрегирани паралелки, училища и детски градини и невъзможност за осъществяване на процесите на образователна интеграция.

„Мобилни деца“ – децата пътуват с родителите си в чужбина, това нарушава образователния процес и обезсмисля постиженията на децата в училище, след завръщането си трябва да започват отначало, лесно се обезсърчават и в крайна сметка напускат училище

Родителите на деца от ромски произход проявяват интерес към образованието само в начален курс, след V клас се увеличават отсъствията – момчетата започват да работят с бащите, момичетата помагат възрастни за отглеждане на по-малките деца в семейството, натрупват се пропуски в учебния материал и в често сами напускат училище

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Образованието не е ценност за родителите, като предпоставка за житейска и трудова реализация на децата им.

Голяма част от хората от ромската общност са загубили трудови навици или никога не са имали такива и поради тази причина отказват заетост или ако бъдат назначени на работа, бързо напускат, често без дори да предупредят работодателя. Липсата на квалификация и образование обикновено води до назначаването им на минимална работна заплата, най-често по програми за субсидирана заетост. МРЗ е неудовлетворителна за голяма част от назначените, които често работят в сивия сектор /най-вече мъжете/и същевременно получават помощи, или получават големи суми като детски надбавки /обикновено жените, които се представят като самотни майки.

6. Общински планове за интегриране на ромите, включени в Плановите за развитие на общините

Приоритетите и целите на **Община Летница** са заложи в Общинският план за интеграция на ромите и са включени в Общинския план за развитие 2014 – 2020 година.

Община Ловеч – Общинският план за интеграция на ромите е включен в Плана за развитие на община Ловеч. Общинският план за интегриране на ромите в община Ловеч е неразделна част от Областната стратегия на област Ловеч в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 -2020 г. Изпълнението на Плана има за цел включването им във всички форми на обществен, икономически, културния живот на община Ловеч. Общинският план за интегриране на ромите в община Ловеч акцентира на интеграционните социални, здравни, образователни, културни и други мерки, като основна цел е ангажирането на съществуващите образователни, социални, законови и управленски структури.

Община Луковит – Общинският план за развитие е разработен през 2013 г., съгл. чл. 23 от Закона за регионално развитие и в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. по насоки на МРРБ за периода 2014-2020 г.

Общинският план за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, е разработен през 2012 г. в съответствие с изискванията на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите и съгласно задължителни насоки.

Общинският план за интеграция на ромите е включен в Плана за развитие на **община Тетевен**.

Община Троян няма приет Общински план за интеграция на ромите. Дейностите по интеграция на етническите общности, в т.ч. и на ромите са заложи в други планови и стратегически документи на общината, а именно Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Троян; Общински план за развитие на община Троян 2014-2020; Стратегията за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.; Стратегията за развитие на образователната система в Община Троян в периода 2014-2020 и Програма за II период (2019-2020), Общинска програма за закрила на детето в Община Троян за 2019 г. и др.

За община **Угърчин** и община **Ябланица** няма информация.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТИ

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Община Летница

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

На територията на Община Летница има гарантиран достъп до качествено образование в мултикултурна/интеркултурна среда. В общината функционира, след оптимизацията на училищната мрежа СУ „Бачо Киро“ гр. Летница, като средишно училище и ДГ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница с изнесена група в село Горско Сливово.

❖ През **2018/2019 г.** в детската градина се обучават и възпитават **101 бр. деца**, а през **2019/2020 г. - 106 бр. деца**, от тях 80% са от различни етноси в т.ч. 24 деца на 5-годишна възраст и 25 деца на 6-годишна възраст.

В СУ „Бачо Киро“ в гр. Летница се обучават ученици от различни етнически общности от гр. Летница, гр. Павликени и селата Крушуна, Кърпачево, Горско Сливово, Чавдарци, Каменец, Одръне, Асеновци и Александрово. През учебните 2018/2019 и 2019/2020 години в училището са се обучавали както следва:

- 2018/2019 год. – 383 бр. ученика, от тях 77,50% ученици от различни етноси, обслужвани от 33 броя педагогически персонал и 15 броя непедагогически персонал;

- 2019/2020 год. – 353 бр. ученика, от тях 80,00 % от различни етноси, обслужвани от 36 броя педагогически персонал и 15 броя непедагогически персонал.

- Дял на преждевременно напусналите образователната система за 2018-2019 г. в съответната община (Брой на записаните в детски градини и училища от 1 до 12 клас на 15.09.2018 г. и брой на отпадналите от 1 до 12 клас на 15.09.2018 г. към 30.06.2019 г.):

- записани в детска градини за 2018/2019 – **101** деца/ отпаднали – **няма**

- записани в детска градини за 2019/2020 – **106** деца/ отпаднали – **няма**

- записани в училище от 1 до 12 клас за 2018/2019 – 383 ученици/ отпаднали – 2 ученици.

Отпадналите ученици за периода са деца от етнически малцинства и деца с нисък социален статус.

Община Ловеч

За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. В екипите участват представители от различни институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на детски градини, училища и учители от всички образователни институции на територията на общината положиха усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“. В дейността си екипите са подпомагани от експертите в РУО – Ловеч. Характерно за работата на екипите в Община Ловеч е доброто взаимодействие между представителите на общинска администрация, кметовете на населени места, експертите от РУО, директорите на детски градини, училища и учителите, включени в екипите за обхват. По информация от междуинституционалната Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ), 4-те общински екипа са обработили формуляри за физическо посещение на адрес за 277 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование във възраст по дати на раждане от 01.01.2003 г. до 31.12.2014 г., като от тях с актуален статус: „Записан“ 1 дете, а „В чужбина“ са 231 деца (в т.ч.227 заминали преди учебната 2019/2020 год. и 4 „никога незаписани“). „Няма информация“ за 7, отпаднали преди учебната 2019/2020 г. и „Отпаднали“ – 9 (образователният статус е преди 2019/2020 г., не са открити на адрес). Горепосочените данни се отнасят към 31.12.2019 г. като информацията в платформата постоянно се обновява.

В Общината се поддържа масив (по постоянен и настоящ адрес) на подлежащите на задължително предучилищно или училищно образование до 16-годишна възраст, който своевременно (м. февруари и м. октомври) се актуализира с данни от отдел ГРАО. Данните се засичат с Информационната система на образованието - „Регистър за движението на децата и учениците“. От 01.09.2019 год. е преустановен достъпа на общините до тази информационна система, което затруднява проследяване на движението на децата и учениците през учебната година.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Незаписаните деца се издирват, като се посещават по адреси и се провеждат срещи с родителите. Активно съдействие оказват кметовете и кметски наместници. По този начин е намален броят на необхванатите в образователната система деца и ученици. Необхванати остават тези деца и ученици, за които липсва актуален постоянен или настоящ адрес и не могат да бъдат открити на адресите по масива на ГРАО.

В Община Ловеч има назначен гл. експерт „Образователна интеграция и предучилищно образование“. Въпреки постигнатия напредък, предоставен в информацията на институциите, налице са и редица трудности. Те са свързани с ниската мотивация на част от родителите от ромския етнос за получаване на образование на техните деца. Все още много млади роми продължават да остават без подходящо образование, рано да напускат или да не тръгват на училище.

По данни на ГРАО, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, родените през: - 2013 г. са 293. От тях: 43 са родени или с НА в чужбина, 16 деца са записани на училище в други общини в България, 9 са записани на 6-годишна възраст в първи клас през учебната 2019/2020 година.

- 2014 г. са 402. От тях: 76 са родени или с НА в чужбина, 35 деца са записани на училище в други общини в България.

Записани в първи клас в община Ловеч за учебната 2019-2020 г. деца родени през 2012 г. са 309. От тях 9 броя са ученици - 6-годишни (родени 2013 г.) и 7 са втори клас. Обхватът, спрямо наличните на територията на общината деца, родени през 2012 година е около 100%.

През учебната 2018/2019 година от обхванатите в общината 1015 деца в детски градини и 3896 ученици (в т.ч. 39 в ПГ в училища) в общинските училища в т.ч. 31 в СФО, 4 ученика в ИФО.

За учебната 2019/2020 година обхванатите в общината са 957 деца в детски градини и 3738 ученици (в т.ч. 30 в ПГ в училища) в общинските училища в т.ч. 5 в СФО до 16 години, 6 в ИФО и 19 ученика в СФО над 16 години.

Отпадналите от образователната система шест ученици през учебната 2018/2019 година са реинтегрирани в училищата през учебната 2019/2020 година.

В Община Ловеч извършват дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Постановление № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет. Чрез него се проверява положението на всички деца, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование. Информацията в платформата по Механизма се обновява и променя постоянно и непрекъснато.

Община Луковит

Поддържане на база данни на подлежащи ученици и деца за ДГ и I-ви клас – в образователната система на община Луковит са обхванати 523 деца във възраст на задължително образование, към 31.12.2019 г. Поддържане и използване на Междуйнституционалната платформа „Посещаемо и безопасно училище“ по приложението на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. През учебната 2019/2020 са обхванати 2057 деца и ученици на територията на община Луковит. През 2019 г. 90 деца от ромската етническа група в предучилищна възраст на територията на цялата община са обхванати в допълнителни занимания по български език в рамките на проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. По НП „Успяваме заедно“ са обхванати 20 деца, с които се провеждат допълнителни занимания по български

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

език. В рамките на проект „Социално-икономическа интеграция в Луковит“ започна изпълнение на поддейност „Онлайн състезания по български език и математика“ за втори и пети клас. Сформирани са общо 11 групи за подготовка, от които – 6 групи втори клас и 5 групи – пети клас, в училищата СУ „Алеко Константинов“ – гр. Луковит, ОУ „Христо Ботев“ – с. Румянцево и НУ „Инж. Вълков“ – гр. Луковит. В класовете-участници е диагностицирано нивото на функционална четивна и математическа грамотност на всеки ученик. На тази основа учителят, който работи с класа, формира подгрупи, за диференцирана подготовка. За работа по дейността в училищата се оборудват компютърни кабинети. Подготовката ще продължи и през 2020 г., когато ще се проведат и самите състезания. За победителите /всички ученици с резултати над 60%, т.е. всеки ученик се състезава сам със себе си/ ще бъде осигурена награда – пикник. Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност – клубове по интереси, СИП в областта на фолклора и приложните изкуства – включени през 2019 г. - 1275 бр. ученици.

Анализ и оценка на постигнатото в сравнение с предходни години

През 2016/2017 г. са реинтегрирани 14 ученици

През 2017/2018 г. са реинтегрирани 201 ученици.

През 2018/2019 са реинтегрирани 25 ученици.

Броят на реинтегрираните ученици през 2018/2019 г. намалява спрямо 2017/2018 г. поради постоянно действащ 3-та година Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, Със Заповеди на началника на РУО – Ловеч в община Луковит са сформирани 3 екипа за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

В рамките на проект „Социално-икономическа интеграция в Луковит“ е създаден Център за обществена подкрепа с двама социални работници и логопед, с изнесен Общностен център в ромския квартал с назначен общностен работник от ромски произход.

Община Тетевен

За учебната 2018/2019 г. са обходени на адрес 30 ученици в риск от отпадане, съставени са 18 акта на родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище и са издадени 13 наказателни постановления.

Общият брой на учащите за 2018/2019 г. е 1939 ученици, от които отпаднали са – 11 ученици. Реинтегрирани са 12 ученици.

На територията на община Тетевен необхванати деца в задължителна предучилищна и училищна възраст почти няма. Откроява се обаче тенденцията за увеличаване броя на учениците, които заминават със семействата си в чужбина или периодично отсъстват безпричинно от училище.

- Ефективна комуникация с ангажираните институции и работа по Механизма за обхват и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

- Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;

- Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение;

- Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище;

- Създаване на условия за обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- Многократно посещаване на домовете на учениците от класните ръководители, педагогическите съветници и ръководството на училището и общината;
- Стимулиране на дейности и изяви на учениците, свързани със заниманията по интереси, в сътрудничество с училищата и ЦПЛР.
- Налагане на санкции по чл. 347 от ЗПУО /съставени 18 акта и 12 наказателни постановления/.

През учебната 2017/2018 г. в училищата на община Тетевен са се обучавали 2000 ученици, а за учебната 2018/2019 г. – 1936 ученици, с 64 по-малко от предходната година. По така реализирания план-прием за учебната 2019/2020 г. се обучават 1822 ученици, с 112 ученици по-малко от предходната учебна година.

Един от най-сериозните проблеми в образователната система на община Тетевен през последните години са негативните демографски тенденции и последиците от това: намаляване броя на учениците в паралелките и увеличаване броя на маломерните и слетите паралелки, което поставя на сериозно изпитание функционирането на системата на делегираните бюджети.

В община Тетевен се наблюдават следните проблеми: увеличава се броят на децата, които напускат училище без да завършат задължителното основно образование /предимно от ромски произход/, деца, които не посещават редовно училище поради социални и семейни причини. Необходимо е да се работи с родителите и децата от етнически произход за повишаване образователното ниво и квалификацията им.

В контекста на образователната интеграция на най-маргинализираните общности на територията на община Тетевен приоритетно се развиват целеви мерки, заложи в Плана за действие за подкрепа на интеграционните политики: обхващане на децата в риск от маргинализираните семейства в детски градини; записване и задържане на отпадналите деца в училище; подкрепа и осигуряване на допълнителни занятия за компенсиране на образователни неравенства; системна и последователна работа за приобщаване на родителите; мерки за ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми; повишаване на капацитета на учителите в детските градини и училищата; програми за повишаване на качеството на образование.

Може да се обобщи, че записването и задържането на отпаднали деца в училище е приоритетна и задължителна мярка с цел тяхната реинтеграция в образователната система. При маргинализираните семейства обикновено се налага продължителна социална и общностна работа за мотивиране на децата и родителите, посредничество и придружаване за подготовка на документи и записване в училище.

Община Троян

Към Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на община Троян са определени пет района, в състава на екипите към тях са включени както представители на различните институции, така и представители на отдел „ОКСМД“ при Община Троян и училищата.

През 2019 година в ИРСМ са подадени 36 ученици, които не са посещавали училище над 10 дни. Установено е, че 18 от регистрираните в ИРСМ ученици са в чужбина. Броят на преждевременно напусналите образователната система за 2019 г. е 11 ученици – в начален етап -3 учащи; В основен етап – 4 учащи; в гимназиален етап -4 ученици. Брой реинтегрирани ученици по класове в образователната система - 2 ученици във втори и в седми клас.

Предприети са следните мерки:

- Извършени са 36 посещения на адрес от представители на училищата и Екипа;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- Проведени са 3 съвместни дейности със здравен медиатор включващи беседи на здравни и образователни теми и 4 срещи за работа по социализацията на учениците от ромски произход приобщаването им към училищния живот с помощта на социални посредници;
- Проведени са 6 алтернативни индивидуални родителски срещи – ефективни, като мярка за задържане;
- На училищно ниво са предприети мерки за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа като допълнително обучение за учениците, които имат затруднения по някои учебни предмети и изготвяне на корективна индивидуална учебна програма.

С призови места са отличени деца и ученици от уязвими групи в конкурса Коледни фантазии“за изработване на коледна и новогодишна картичка от Общинската комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни „Работи се за предоставяне на възможности за реализиране на различни дейности във ваканционното време на децата и учениците.

За децата от предучилищна възраст от уязвими групи е осигурен достъп до седмична детска градина в с. Калейца, в която са подсигурени условия за 28 нощуващи деца.

Всички учащи до 19 годишна възраст от населени места, в които няма училище, са обхванати в средишни и приемащи училища. Осигурена е целодневна организация на учебния ден и безплатен транспорт, квалифицирана педагогическа и психологическа подкрепа. В едно държавно училище от 2017 г. е въведена дуална система на обучение по търсени и защитени професии специалност „Мебелно производство“, професия „Техник – технолог, в дървообработването“ и по професията „Конструирание, моделиране и технология на облекло от текстил“, специалност „Моделиер – технолог на облеклото“. За учениците са осигурени стипендии от водещите предприятия в града – „Калинел“ ЕООД и „Рикостил“ ЕООД. С цел ранно професионално ориентиране по Общинска програма обществен форум за реализиране на партньорски проекти за 2019 г. е създаден и открит кулинарен кабинет „Мастър шеф“.

Към ЦПРЛ и Център за обществена подкрепа са консултирани 6 родители на деца и ученици от уязвими групи. Консултациите са приоритетно по темите „Здравна култура“, „Ранни бракове“, „Превенция на отпадане от училище“. С 20 деца от ПГМЕТ – гр. Троян са проведени беседи, прожекция на филми и разпространени информационни материали по темите за „Ранните бракове“ и „Трафик на хора и деца“. ОБКБПМН – гр. Троян насочва деца с противообществени прояви към занимания в спортните клубове, както и към извънкласните дейности към ЦПЛР – гр. Троян.

Проведена е квалификация с 25 педагогически специалисти по темата „Работа с агресивни родители“.

Предизвикателства: Осигуряване на превантивна и корекционна работа с деца и ученици.

Община Угърчин

Децата и учениците от ромски произход, подлежащи на задължително обучение посещават редовно детските заведения и училищата. Предлагат им се безплатни услуги като транспорт, безплатна храна, безплатни учебници, целодневно обучение.

Ползотворно е сътрудничеството между център „Амалипе“ и ОУ „Христо Ботев“ с. Кирчево.

Община Ябланица

Един от най-значимите проблеми, който оказва сериозни негативни ефекти върху развитието и интеграцията на ромите, както в Република България като цяло, така и в Община Ябланица, е свързан с образователното равнище на ромското население.

Особено тревожна е тенденцията на непрекъснато увеличаване на неграмотността сред ромите, което се дължи на влиянието на множество комплексни фактори.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Децата от ромската етническа общност отбелязват по-ниско равнище при записване в предучилищни учебни заведения или въобще не посещават такива.

Най-важните проблеми на образователната интеграция на ромите в Община Ябланица, които са общовалидни и за страната, са:

- По-нисък относителен дял на записване на ромските деца в предучилищни учебни заведения спрямо децата от другите общности;
- Непосещаване на училище;
- Недооценка от страна на родителите на необходимостта от образование на децата;
- Висок процент на отпадналите от училище ромски деца (особено след завършване на основно образование);
- Затруднена адаптация на децата от ромското население в детската градина и началното училище, поради липса на придобити навици относно хигиена, хранене, игра и др., характерни за децата на възраст от 3 до 7 години;
- Незадоволително усвояване на преподавания учебен материал, поради недостатъчно владение на български език;
- Недостиг на учители, познаващи културата на ромските групи и/или владение на ромски език;
- Не е преодолян процесът на вторично обособяване на етнически смесени училища, в които се обучават ученици роми;
- Липса на учебници и учебни помагала по ромски език, фолклор и др.;
- Липса на учебно-технически пособия (след 8 клас,) обувки, учебни помагала и дрехи.

Причините за посочените по-горе проблеми са комплексни:

- Липсата на цялостна и последователна политика за образователна интеграция на ромите на национално равнище, която не може да се компенсира на местно ниво;
- Етнокултурните особености на някои по-консервативни ромски общности;
- Недостатъчно застъпено в образователната система е овладяването на официалния български език, гражданското образование, интеркултурното образование и възпитание;
- В повечето семейства от ромски произход се общува на ромски език, което затруднява децата в усвояването на учебния материал;
- Ниска степен на грамотност и квалификация на възрастните роми;
- Бедността като фактор за нередовно посещение и увеличаване броя на отпадналите ученици, поради високата степен на безработица сред малцинствата в Община Ябланица;
- Слабо развити услуги за превенция на изоставането и отпадането на децата от училище;
- Социална изолация на децата, напускащи училище, и др.
- Всичко това довежда до нарастване броя на децата от ромската общност, които не посещават училище или отпадат веднага след завършване на основно образование.

Община Ябланица е една от малкото общини, запазили столовото хранене в две от училищата. Разходите за персонала в училищните столове и част от режимните разноски се поемат ежегодно от общинския бюджет. В училищните столове се използват възможности за поевтиняване на храненето;

Училищата и детските градини прилагат механизми за социална интеграция на ученици и деца със специални образователни потребности. Диагностични екипи извършват оценка на образователните потребности; изготвят и реализират план за подкрепа; наблюдава се и се оценява развитието на всеки случай. Информират се родителите за нивото на образование и успешното интегриране на децата и учениците. Обсъждат се текущи задачи и проблеми на децата с уреждания;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- Интегрирано се обучават деца и ученици, за които българският език не е майчин. Сформират се различни извънкласни форми за работа по интереси, по проекти допълнително се обучават учители;
- Ангажимент на всяко училищно ръководство и на Общината е свеждане до минимум ранното отпадане от училище на тези ученици, както и мотивиране на завършващите основни училища да продължат средното си образование. Целодневната организация на учебно-възпитателния процес спомага интеграционния процес. Поддържа се библиотечен фонд от учебници и учебни помагала, в помощ на децата, предимно от ромски произход.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Община Летница

За отчетния период здравният медиатор е работил, като посредник в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи, за подобряване на профилактичните дейности сред ромското население, съдейства за осъществяване на планови имунизации, консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, НЕЛК и ЛКК, придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения, съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права, придружаване до социални институции, съдействие за ползване на социални услуги, оказва консултантска помощ за семейно планиране и развитие на устойчиви семейни модели сред младите хора, включително и за развитие на умения за добро и отговорно родителство, повишаване на здравните знания и информираността.

С цел насърчаване на здравословния начин на живот сред младите хора и превенция на факторите, създаващи риск за здравето, всеки месец в часовете на класния ръководител, завеждащият здравен кабинет изнася лекции и запознава младите хора със значимите заболявания, начини за предпазване, повишаване на сексуалната култура, вредата от тютюнопушенето, употребата на наркотични вещества и алкохол.

За 2019 г. раждания на деца от майки под 18 годишна възраст в общината – 1 бр.

В Община Летница няма регистрирана детска смъртност до 1 г. за 2019 г.

На 12.03.2019 год. е проведена беседа съвместно с РЗИ – Ловеч на тема „Превенция от туберкулоза, хепатит и вредата от тютюнопушенето и алкохола“.

Заболеваемостта на територията в Община Летница е изразена предимно в хипертонични, хронични и онкологични заболявания по информация на Здравния медиатор.

Община Ловеч

Община Ловеч работи активно по 6 Национални програми, които имат за цел да осигурят условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи в общината. Партньори в работата на Община Ловеч са: Регионална здравна инспекция - Ловеч, МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“, „Медицински център - Ловеч“, Регионална колегия на Български зъболекарски съюз – клон Ловеч и Национално сдружение на общините в Република България.

Програмите и проектите, по които Община Ловеч осигурява условия за промоция на здраве и профилактика на болестите сред уязвимите групи, са следните:

-Национална „Програма за превенция и контрол на туберкулозата“ - През 2019 г. в рамките на Националната програма са обучени 2345 ученици от всички училища в общината и са проведени 101 обучения.

-В изпълнение на Националната програма „Подобряване на устойчивостта на по туберкулоза“, финансирана от глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария.

-Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, сексуално-предавани инфекции и туберкулоза“ – Повишават се знанията по здравни проблеми на хората от етническите

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

малцинства. За допълнителна информация, знания и умения на младите хора и учениците се провеждат здравни беседи и лекции в часовете по здраве. Изготвя се информация за Министерство на здравеопазването за изразходваните финансови средства за предходната година от общинския бюджет. Води се задължителна документация, във връзка с Наредба №47 от 2009 г. за условията и реда за изследване, съобщаване и отчет на заразеност с вируса на СПИН.;

-Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г.; В изпълнение на дейностите по Националната програма са обучени 26 медицинските специалисти от здравните кабинети на училища и детски заведения в един модул от Регионалната здравно-образователна програма за 2019 г., от експерти на РЗИ;

-Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18 г. в България;

-Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка – Организирант се заседания на Регионалния координационния съвет за област Ловеч, провеждат се кампании и се уведомяват родителите на всички 12 и 13 годишни момичета от училищата в община Ловеч, подлежащи на препоръчителна имунизация срещу Човешки папиломен вирус (ЧПВ). През 2019 г. за по-добра информираност и възможностите за профилактика, които националната програма предоставя, писмено са уведомени родителите на всичките 171 момичета, подлежащи на препоръчителната имунизация.

Програма „Здраве за всички“ и „Женско здраве“ - Осъществяват се безплатни профилактични прегледи или прегледи на преференциални цени на гражданите и уязвими групи в общината за профилактика на остеопорозата, рак на млечната жлеза, заболявания на щитовидната жлеза, онкологични заболявания и др.

От 1 април 2019 г. в Община Ловеч е назначен **здравен медиатор – Наргис Алекова Михайлова**, която е избрана след проведен конкурс и заема длъжността за втори път в общината. Тя е с дългогодишен стаж и опит - до декември 2011 г. работи в община Ловеч, след което в периода 2014 - март 2019 г. изпълнява длъжността здравен медиатор в община Троян.

Наргис Михайлова е преминала специален курс на обучение, по Проект на Програма ФАР „Осигуряване на достъп на ромското малцинство до здравеопазване", за който има издаден сертификат. Участвала е и в редица обучения и курсове. Член е на Управителният съвет на Националната мрежа на здравните медиатори в България и областен отговорник за област Ловеч.

Основната дейност на здравният медиатор е посредничество в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи от населението и извършване на здравно-образователна дейност за профилактика на заболяванията. Оказване на съдействие и помощ при осъществяване комуникациите с Регионална здравноосигурителна каса, Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“, МБАЛ Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Ловеч и Комисията за защита от дискриминация.

Конкретната работа на здравният медиатор е насочена към по-пълно обхващане на ромското население в общината от здравно-профилактичните дейности на РЗИ, личните лекари и оказване на съдействие за получаване на качествена лекарска помощ. Повишаване на нивото на имунизациите сред уязвимите общности, участие в национални кампании за извънредни имунизации. Подобряване на достъпа до здравни и социални услуги, чрез активно посредничество. Подобряване на взаимоотношенията между лекари и пациенти от уязвими общности. Повишаване на здравната култура и информираността на населението по важни за общността въпроси, чрез работа по индивидуални случаи и работа с групи (здравно-

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

информационни срещи с лекари-специалисти, здравни институции, РЗИ). Застъпнически действия за осигуряване на безплатни прегледи за здравно-неосигурени бременни жени и млади майки. Застъпнически действия при неправомерно взимане на такси за прегледи. Координация на профилактични прегледи с мобилни здравни кабинети – предварително информиране и мотивиране на населението.

Община Луковит

Активно съдействие от страна на здравните медиатори в усилията на личните лекари за обхващане на бременни, консултации с акушер-гинеколог и постъпване в болница за раждане обхванати бременни – 22. Провеждане на беседи за превенция на ранна бременност – 39 проведени беседи. Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар – 67 записани деца при личен лекар. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите – 20 проведени беседи и разговори.

Анализ и оценка на постигнатото в сравнение с предходни години;

Обхванати бременни в първия триместър: от кв. Изток, гр. Луковит – 13; в други квартали в града – 2; в село Дерманци – 7. Брой проведени беседи за превенция на ранна бременност в кв. Изток – 18, в Дерманци – 21. Брой записани деца при личен лекар от кв. Изток, гр. Луковит – 28, други квартали на града – 4, села от общината – 35. Брой проведени беседи и разговори с млади майки от кв. Изток за осъществяване на планови имунизации – 12 в кв. Изток, гр. Луковит и 8 в с. Дерманци. Брой лица, посетили беседите – 104 в кв. Изток и 132 в селата. Брой обхванати с имунизации – 32 в кв. Изток, 163 в селата. Здравните и образователните медиатори и общностния работник преминаха обучение за борба с наркотиците. В рамките на проект „Социално-икономическа интеграция“ в Луковит са назначени на граждански договори лекар-гинеколог, медицинска сестра и акушерка към Общностния център в ромския квартал в гр. Луковит. В процес на издирване, от страна на акушерка и медицинска сестра към ЦОП, са здравнонеосигурени жени / през 2019 г. издирени са 20 жени/, които се насочват към гинекологични прегледи, платени от бюджета на проект „Социално-икономическа интеграция в Луковит“. Община Луковит е подала искане за отпускане на още 3 бр. здравни медиатори с осигурено финансиране от държавния бюджет, но е отпусната само още 1 бр., с което здравните медиатори в общината стават общо 3 /трима/.

Община Тетевен

Характерно за ромското население е ниската здравна култура и ненавременното търсене на медицинска помощ. Нарастващата безработица сред етноса е причина за твърде високия относителен дял на здравно неосигурени лица – около 80%. При необходимост голяма част от тях не могат да се лекуват в болница поради невъзможност за заплащане на таксата за болничен престой.

Характерно е също и ниската възраст, в която жените ромки стават майки. Тревожен е фактът, че бременните ромки не посещават женска консултация през периода на бременността и това до голяма степен носи риск не само за тях, но и за тяхното дете. На основание Разрешение за осъществяване на лечебна дейност №МБ-185/21.12.2015 на Министъра на здравеопазването в „МБАЛ Тетевен д-р Ангел Пешев“ ЕООД не се осъществява дейност по специалностите „акушерство и гинекология“ и „неонатология“.

Най – честите заболявания на лицата от ромски произход са тези на дихателната система, следвани от заболявания на храносмилателната, травми и наранявания.

Близко 90 % от приетите в Детско отделение са деца от ромски произход със заболявания на дихателната и на храносмилателната система.

Във връзка с „Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България за 2017-2020“ с цел укрепване на единната

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

национална Система за мониторинг и оценка на отговора по проблемите на ХИВ „МБАЛ Тетевен д-р Ангел Пешев“ ЕООД от месец януари 2019 г. е включена в дейностите по програмата.

Община Троян

Подобряване на достъпа до здравеопазване, профилактиката на социално значимите болести и семейното планиране са част от целите на община Троян, свързани с интеграция на малцинствените групи по приоритет здравеопазване.

12 ученици от ромски произход са включени в пилотна програма за сексуално и здравно образование на Фондация „Лърн“, съвместно с представители от платформата за сексуално и репродуктивно здраве Loveguide.

През 2019 г. в общината са родени 7 деца от непълнолетни майки с ромски произход. Здравният статус на ромското население в общината се характеризира с висок % на деца и лица с увреждания. Ниската здравна и битова култура на етническите малцинства, ранните съжителства, липсата на родителски капацитет и не на последно място липсата на здравни осигуровки на значителна част от ромското население, влошава здравето им. Характерните за местната ромска общност близкородствени съжителства, увеличават заболяемостта от наследствени болести, като хемофилия. Честотата на страдащите от астма и епилепсия ромски деца бележи ръст.

Отчет по изпълнени дейности, вкл. период на изпълнение, отговорни за изпълнението, резултати, устойчивост на резултатите, въздействие на резултатите върху обхванатите от мярката.

През 2019 г. за разрешаване на проблеми по приоритет Здравеопазване са извършени следните дейности:

Чрез създадения в Община Троян Фонд за лечение на граждани, през 2019 г. е подпомогнато едно ромско дете със сумата от 520 лв.

„Специализирана болница за активно лечение на белодробни болести“ ЕООД Троян, финансирана от „Национална програма за контрол на туберкулозата в България“ и последваща „Програма за подобряване устойчивостта на контрола на туберкулозата“ осигури възможност за безплатни профилактични прегледи, а при необходимост и лечение, на лица от рискови групи в т.ч. роми, от която в общината се възползваха само 3 лица.

През м. ноември 2019 г. в изпълнение на Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България 2017-2020 г., РЗИ гр. Ловеч организира кампания за уведомяване на родителите на 12 годишни момичета, които подлежат на препоръчителна имунизация срещу човешки папиломен вирус, основен причинител на рака на маточната шийка. В община Троян 124 момичета са обхванати в кампанията, от тях 21 са от ромски произход.

Дейностите на здравните медиатори до април 2019 г. са били свързани с:

- Съдействие за осъществяване на планови имунизации за деца - 16, за възрастни 2;
- Съдействие за осъществяване на профилактични прегледи за деца 8, за възрастни 1;
- Консултации по здравен казус - 23;
- Попълване на документи, свързани с лечение - 5;
- Придружаване в ЛЗ следване на процедури - 8;
- Съпровождане до здравни институции - 5;
- Възстановяване на здравно-осигурителни права - 2 (организиране на кампания за набиране на средства);
- Посещение в махалите във връзка със здравен проблем или манипулация - 8;
- Консултация по социален казус - 46;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

- Попълване на документи за социални придобивки - 8;
- Придружаване до социални институции и следване на процедури - 20;
- Съпровождане до социални институции - 22;
- Посещение в квартали или махали във връзка със социални казуси - 32;
- Изнесени беседи и здравно-информационни мероприятия - 12;
- Брой раздадени брошури и флаери за ползата от ваксини, наследствени заболявания, профилактика на социално значими болести - 31;
- Брой участия в обучения, семинари, съвместна работа с институции - 15.

Община Ябланица

Освен общите проблеми на ромската общност – висока заболяемост, висока смъртност, по-къса средна продължителност на живота на лицата от ромската общност, по-висока обща и детската смъртност, много ранни женитби, ранно раждане на първо дете, и др., са изведени следните приоритетни проблеми на ромската общност в Община Ябланица, по отношение на здравеопазването:

- Недостатъчни и неправилни здравни знания, нагласи и поведение, с оглед повишаване на здравната информираност и ефекта от нея за подобряване на личното здраве и достъпа до здравни услуги.
- Недостатъчно/липсващо участие на регионални НПО в осигуряване на здравно образование в ромската общност - диференцирано по възраст и пол за факторите на риска за здравето за развитие на редица заболявания, вкл. свързани с неимунизирание, ранните бракове и раждания, трафик на жени и деца, ХИВ, СПИН и ППИ, социално-значими болести (сърдечно-съдови заболявания, диабет).
- Възпрепятстване изпълнението на имунизационния календар на Република България за максимален обхват на подлежащите с имунизации, вкл. и чрез разкриване на временни имунизационни пунктове и/или създаване на мобилни екипи на РЗИ, въпреки участието на НПО и ромски лидери в провеждането на извънредни имунизационни кампании за деца и възрастни.
- За решаването на тези проблеми на общинско равнище е необходимо:
- Формиране на достатъчно пълна и надеждна база данни за здравеопазването на ромското население;
- Повишаване на здравната култура сред ромското малцинство посредством различни форми на обучение;
- Провеждане на текущ санитарен и противоепидемиологичен контрол от съответните органи;
- Реализиране на превантивни програми чрез семейните лекари и НПО;
- Издаване на брошури и листовки от здравните организации и разпространяването им чрез младежите от малцинствата.

Добра практика на Община Ябланица в работата по разрешаването на здравните проблеми на малцинствата, е фактът, че служители от общината оказват съдействие при реализиране на профилактични дейности и разяснителни кампании в ромските общности в Община Ябланица и съдействат на нуждаещи се от малцинствените групи за достъп до здравни услуги. Наред с това се подпомага общуването между лицата от малцинствените общности и здравните и социалните служби и общинска администрация.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

3. ЗАЕТОСТ

Община Летница

По данни от последното преброяване на населението през 2011 г. заетите лица в община Летница са 792, а безработните – 317. Разпределението по етнически групи е представено в следващите таблици.

Таблица №1

Заети лица на 15-64 навършени години на община Летница по общини и етническа група към 01.02.2011 година.

Общини	Общо	Етническа група				Не се самоопределят	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	792	600	114	-	20	-	56

Таблица №2

Безработни лица на 15-64 навършени години на община Летница по общини и етническа група към 01.02.2011 година

Общини	Общо	Етнически групи				Не се самоопределят	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	317	176	54	11	19	-	56

Коефициент на безработица - %

Общини	Общо	Ромска етническа група
Летница	28,6	52,4

Таблица № 3

Икономическо неактивно население на 15 и повече години на община Летница и етническа група към 01.02.2011 година

Общини	Общо	Етнически групи				Не се самоопределят	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
Летница	2095	1587	220	48	77	20	143

По данни от Бюро по труда – Ловеч средногодишният брой регистрирани безработни лица от община Летница за 2019 г. са 181, от тях 19 лица са се самоопределили от различни етнически групи /турска и влашка /.

Равнището на безработицата в общината за 2018 год. и 2019 год. 15,87%.

През 2019 г. общо 100 регистрирани безработни са постъпили на работа, като от тях 13 лица са от етнически групи:

На първичен трудов пазар са постъпили на работа 82 лица, от тях 10 лица са се самоопределили от различни етнически групи /турска и влашка /;

По програми и мерки за заетост са започнали работа 18 лица, като от тях 3 лица са се самоопределили от различни етнически групи /турска и влашка /.

Средно годишният брой на продължително безработните лица за Община Летница за 2018 г. и 2019 г. е 176;

Делът на продължително безработните лица към общия средногодишен брой на регистрираните към 18.12.2019 г. е 5,52%.

Община Ловеч

Към 30.09.2019 г. общият брой на регистрираните безработни в Дирекция „Бюро по труда“ – Ловеч е 1166 лица, от които 993 лица или 85,16% са регистрираните безработни в община Ловеч. Равнището на безработица към 30.09.2019 г. е 4,99%. В сравнение със същия период на

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

предходната година безработицата намалява с 0,42 пункта. Средномесечният брой на регистрираните безработни младежи до 29 години е 131 – 10,85% от регистрираните в Бюрото по труда.

Община Луковит

В последните три години 2016-2018 г. са се подобрили сравнително достъпа на ромите до пазара на труда и се е повишил дела на заетите сред тях, основно в повременна заетост. Това е постигнато благодарение на проведените през 2016 и 2017 години по проект „Младежка гаранция в Луковит“ мотивационни обучения за активно търсене на работа и професионални обучения с осигурена субсидирана заетост. В мотивационните обучения са включени 100 икономически неактивни младежи, вкл. 54 от ромски произход до 29 годишна възраст, които не са в образование, обучение и са безработни. На мотивираните младежи беше предложена субсидирана заетост за период от 6 месеца. Наблюдава се и ръст през годините на обхванатите в повременна заетост лица от ромски произход, както и увеличение на периода на заетост от 6 м. на 24 м. и повече.

През 2019 г. са назначени на работа 102 лица, от които 8 в заетост от 12 м.

Трудностите свързани с този компонент са:

1. Лицата предпочитат да си получават помощите, които им се полагат, отколкото да бъдат включени в дадена програма или проект, тъй като след назначаването им на трудов договор помощите им се спират, а често по размер помощите са по-големи от минималната работна заплата, на която са назначени.
2. Преобладаващата част от представителите на ромската общност са продължително безработни лица или с 6-месечен трудов стаж, икономически неактивни, с ниско или без образование, изложени на риск от социално изключване, което влияе на тяхната мотивация за работа.
3. Някои младежите се женят непълнолетни или много млади, с малки деца са, което оказва своето влияние върху спазване на работното време от наетите лица и тяхното перманентно неявяване на работа поради причини свързани с отглеждане на децата.
4. Мъжете през летния период прекратяват своите договори или престават да идват на работа, поради започване на сезонна работа или работа зад граница.
1. Безработицата се определя като основен проблем сред ромската общност, поради ниско образование и липса на квалификация.
2. Липса на информираност и разбиране сред общността за възможностите за заетост и програмите на БТ.

Община Тетевен

Приоритетен проблем, отразен в Плана за действие на община Тетевен, е дългосрочната безработица, която води до загуба на трудови навици и съответно до по – ниски възможности за излизане от кръга на социална изолация. Специален фокус за осигуряване на достъп до заетост и доходи на най – маргинализираните общности се поставя върху: мотивационни и квалификационни курсове; обхващане на най – уязвимите в програми за ограмотяване; субсидирана заетост; посредничество и подкрепа за осигуряване на достъп до заетост и доходи. В разпределението по професионален признак с най-голям дял е групата на лицата без специалност и квалификация – за община Тетевен те са над 60 % /предимно от ромски произход/. Лицата с основно и по-ниско образование също преобладават – 50% от общия брой регистрирани лица /основно от ромски произход/. През 2019-та година безработните лица, включени в програми за заетост и обучение, са от различни целеви групи – продължително безработни лица, лица над 50 годишна възраст, младежи до 29-годишна

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

възраст, лица с основно и по-ниско образование, лица с увреждания и безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. В този показател се отчитат и лицата, работещи по различни схеми за осигуряване на заетост от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. За периода 01.01. – 30.11.2019 г. са активирани 25 безработни лица на възраст от 15 до 29-годишна възраст. От тях с начално и без образование са мъже – 2 бр. и жени – 4 бр.; с основно образование – мъже – 2 бр. и жени – 3 бр.; със средно образование – мъже – 6 бр. и жени – 6 бр.; с висше – мъже – 1 бр. и жени – 1 бр. За указания период на работа са постъпили 16 души, като 5 от тях са по схема „Младежка заетост“. Прекратени от регистрацията в Дирекция „Бюро по труда“ - Тетевен, са 11 души поради неспазване на плана за действие. Към момента само 8 лица са с активни профили в системата на Д„БТ“ - Тетевен. От всички регистрирали се само 1 лице се е самоопределило от „ромски произход“.

Община Троян

Целта на приоритета е подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и друго живеещо при подобни условия население. Осигуряване на достъп до сезонни работни места, активизиране на неактивни и продължително безработни лица. В изпълнение на приоритета през отчетната 2019 г. в община Троян са назначени 3 роми в Регионална програма. Не са провеждани обучения с последваща заетост. Безработицата в общината през 2019 г. е ниска. Към 31.12.2019 г. тя е 5,5 %, а броят на регистрираните безработни лица е 795, от тях 32 за се самоопределили като роми. За сравнение към 31.12.2018 г. коефициента на регистрираната безработица е 5,3 % и 762 лица. Най-голям брой роми - 69 са заети в Общинско предприятие „Комунални услуги“ Троян. Те имат създадени трайни трудови навици и съвестно изпълняват възложените им комунално-битови дейности.

За община Угърчин липсва информация по този приоритет.

Община Ябланица

Дирекция „Бюро по труда“ – Тетевен, чрез поделението си в гр. Ябланица провежда политиките на МТСП на местно ниво в областта на трудовата заетост като реализира редица проекти, които са насочени към осигуряване на заетост за безработни лица от уязвимите групи.

В действията си за пълноправна интеграция и участие на ромите на пазара на труда, общинската администрация в гр. Ябланица следва да се ръководи от Европейската стратегия за заетост, обновената Лисабонска стратегия, Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020 г.), интегрираните насоки за растеж и заетост и други европейски, както и национални документи в областта на заетостта и развитието на човешките ресурси.

4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Община Летница

- На територията на общината няма незаконосъобразни постройки/жилища.
- В Община Летница има одобрена кадастрална карта за цялото землище на общината.
- На 19.07.2016 г. е подписан Договор за безвъзмездна финансова помощ с Агенция за социално подпомагане, финансиран от Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, за предоставяне на помощ под форма на топъл обяд и предоставяне на съпътстващи мерки на 50 бр. лица от целевите групи. Предоставянето на топлия обяд започна на 01.08.2016 г. със срок до 30.04.2017 г. През 2017 г. е подписан анекс към договора, като срока на договора е удължен от 01.10.2017-31.12.2019 г.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

• Социалните услуги в общината се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях. В Община Летница през 2019 г. се предоставят следните социални услуги:

- Социални услуги в домашна среда;
- Личен асистент;
- Социален асистент;
- Домашен помощник;
- Домашен социален патронаж;
- Дневен център за пълнолетни лица с увреждания;
- Център за социална рехабилитация и интеграция;
- Социална услуга от резидентен тип: Център за настаняване от семеен тип;
- Обществена трапезария.

На 30.11.2017 г. завърши изпълнението на Проект „Звено за услуги в дома – грижи за независим живот“. Проектът е осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Проектът допълва и надгражда създаденото Звено за услуги в дома по операция „Помощ в дома“, финансирана от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., както и процедура „Нови алтернативи“, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., чрез прилагане на широкоспектърен подход за предоставяне на почасови услуги за хора с увреждания и възрастни хора със затруднения в самообслужването.

Почасовите услуги в домашна среда имат за цел да осигурят независимост, социална интеграция и по-високо качество на живот на потребителите на услугите и включват: лична помощ в самообслужването, подкрепа за социално включване, комунално-битови услуги, здравни услуги, транспортни услуги, мотивационна и психологическа подкрепа.

Дейностите продължават и след приключване изпълнението на проекта. Социалната услуга се предостави и през цялата 2019 г., със средства осигурени с приемането на Закон за държавния бюджет 2019 г., ПМС 344/21.12.2018 г.

През 2019 г. е изпълнен проект: „Обновяване и модернизация на читалище в гр. Летница, Община Летница“ на обща стойност: 387 497,11 лв. по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2014-2020 г.

Със средства, предоставени на Община Летница с ПМС 253/22.11.2018 г., в размер на 6 000 лв. е изграден Паметник на загиналите жители на с. Горско Сливово през Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световни войни.

През 2019 г. е изпълнен Проект: „Подобряване на материалната база, чрез доставка и монтаж на ново, професионално оборудване и обзавеждане на кухненски блок на Домашен социален патронаж в гр. Летница, община Летница“ с финансовата подкрепа на Министерство на труда и социалната политика, Фонд "Социална закрила".

Извършен е текущ ремонт на покрив на административна сграда - гр. Летница със средства предоставени с ПМС 315/19.12.2018 г.

Извършен е ремонт на улица в село Крушуна от ОТ 173 до ОТ 178, кв.52 и кв.53-етап 2, със средства предоставени с ПМС 315/19.12.2018 г.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Община Ловеч

Като цяло в община Ловеч не съществува остър жилищен проблем. На територията на общината няма обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. Същевременно в общинския център Ловеч има недостиг на общински жилища, което затруднява осигуряването за нуждаещите се хора, предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази посока, което ограничава възможностите на общинската власт да провежда адекватна социална жилищна политика. Липсата на жилище не е изведено като приоритетен фактор за социалната политика, както на национално, така и на общинско ниво. Във връзка с липсата на жилище и трудностите за осигуряване на наем най-засегнати са бездомните хора на различна възраст, които живеят сами, както и хората с тежки съпътстващи проблеми (зависимости, проблемно поведение, напуснали местата за лишаване от свобода), семейства от етническите малцинства и самотни майки. Изчислено на база общия наличен жилищен фонд, жилищното потребление в Ловеч е сравнимо с това в страната. Към настоящия момент общият брой на жилищата е много по-голям от броя на домакинствата, живеещи в града. Този факт създава погрешно убеждение, че жилището не трябва да е приоритетен проблем. В действителност не малка част от жилищата са „нестандартни“ – без благоустройство, изоставени, с паянтова конструкция, полусъборени. Те се обитават предимно от малцинствени и социално слаби семейства.

Нуждаещите се от жилища в града са предимно от рискови групи, за чието социално включване е необходимо мобилизирането на всички политики поради многостранния характер на проблемите, с които се сблъскват. Равният достъп до общинските жилища на уязвимите групи е решаващ за тяхното ефективно социално включване и участие в живота на обществото. Макар и правото на достъп да е законово гарантирано чрез Наредбата за общинските жилища, реализирането за тези групи остава практически затруднено.

Жилищната политика на общината е определена с Наредба за общинските жилища в Община Ловеч, приета с решение на Общински съвет – Ловеч. В Наредбата са заложили критерии, по които се определя степента на жилищната нужда на гражданите, без разлика от тяхната раса, пол, етническа или религиозна принадлежност. За осигуряване жилища на нуждаещите се, предимно от рисковите групи на населението, в това число и ромите през 2020 година Община Ловеч ще започне предоставянето на обществена услуга „Настаняване в социални жилища на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение“, след въвеждането в експлоатация на сградата, предназначена за социални жилища по ОПРР 2014-2020 г. В изцяло обновеното Общежитие „Гозница“ в 49 апартамента – 5 четиристайни, 5 тристайни и 39 двустайни, ще бъдат настанени до 162 лица, като 3 от апартаментите в общежитието са предвидени за хора в неравностойно положение.

Община Луковит

Изграждане на част от транзитен водопровод по ул. „Предел“ за осигуряване на необходимите количества вода в кв. „Изток“

През 2019 г. окончателно приключи изпълнението на проект „Подмяна водопровод и цялостно асфалтиране по ул. „Предел“, ул. „Княз Борис I“, ул. „Тополовска“ и ул. „Кръгояр“ в гр. Луковит, община Луковит“. Строежът е приет и въведен в експлоатация с Разрешение за ползване №ДК-07-ЛЧ-30/25.09.2019 г. В обхвата на проекта и по конкретно по ул. „Предел“ е изпълнена първата част от Гл.кл. XI-транзитен водопровод с дължина около 1300 л.м. (висока зона), чиято цел е хранване на високи части в кв. „Изток“ при доставката на питейна вода. Продължението на транзитния водопровод е предвидено и през 2020 г. С изграждането на водопровода ще бъдат решени проблемите в квартала по отношение на нормалното

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

водоподаване до всички абонати на оператора - „ВиК“-АД-Ловеч. Стойността на етапа по ул. „Предел“ изпълнен през 2019 г. е 340 462 лв. с ДДС. В СУ „Алеко Константинов“ гр. Луковит повече от половината от учениците са от ромски произход. Завърши изпълнението на проект „Подобряване на инфраструктурата на СУ „Алеко Константинов“ гр. Луковит“, изпълняван по Договор №11/07/2/0/00584/10.11.2017 г. между Държавен фонд „Земеделие“ и Община Луковит. През 2019 г. бяха извършени строително - ремонтни работи в двора на училището и на спортните площадки на ул. „Гето Йошев“, приложени мерки за енергийна ефективност: топлоизолиране на пода и на покрива на цялата сграда на училището; монтиране на слънчеви колектори, отводняване на покрива, поставяне на нова топло и хидроизолация, ремонтиране на терасите на IV и V етаж, ремонт на ВиК системата, както вътре в сградата, така и външно, монтиран е асансьор до V етаж, с което ще се осигури достъп за хора със затруднения в придвижването до цялата сграда на училището, ремонт на някои от класните стаи - ремонт на настилки и стени, боядисване, монтаж на щори. Обособени са съблекални и санитарни помещения до физкултурния салон, а същият е оборудван с хандбални врати и баскетболни кошове. В двора на училището е изградено игрище за народна топка и фитнес на отрито. На едно от нивата е оформено игрище с ударопоглъщаща настилка, а останалите са преасфалтирани. Монтирани са кошове за баскетбол, врати за минифутбол и хандбал и волейболна мрежа. През м. декември 2019 г. са подадени документи в РДНСК-Ловеч за назначаване на ДПК и издаване на Разрешение за ползване на обекта. Стойността на изпълнените СМР през 2019г. е 1 267 777 лв. с ДДС Одобрен проект № 10/11.04.2019г. за „Пристройка към съществуваща сграда на НУ „Инж. Георги Ив. Вълков“ гр. Луковит, намираща се на ул. „Кирил и Методий“ № 15“. Проектът е с Възложител НУ „Инж. Георги Ив. Вълков“ гр. Луковит. Пристрояването е 220 м² - едноетажно включващо две учебни стаи, учителска стая, административно помещение, коридор, свързващ съществуващата сграда и пристройката и евакуационен изход към двора. Осигуряването на достъпност за хора с увреждания и решено с механизирани катерач за преодоляване на стълби със специално предназначение. Устройството е мобилно и може да се използва и при останалите изходи на сградата. С ПМС 348/18.12. 2019 г. е осигурено финансиране за изпълнение на СМР през 2020 г. в размер на 500 000лв. ДГ „Слънце“ – инженеринг – предвижда се изграждане на пристройка и надстройка на ЦДГ „Слънце“ в гр. Луковит. С ПМС 348/18.12. 2019 г. е осигурено финансиране за изпълнение на СМР през 2020 г. в размер на 570 000лв. За първи път през 2018 г. започна процес на закупуване на земята под ромските къщи в кв. Изток с цел узаконяване на жилищните постройки. Процесът продължава и през 2019 г. Ежемесечно на сесии на Общински съвет Луковит се разглеждат заявления за закупуване на парцели в кв. Изток. В последните месеци се наблюдава и плащане на местни данъци и такси от жители на този квартал.

Община Тетевен

За разлика от останалите сектори, където съществуват известни възможности и ресурси за стартиране на директна подкрепа към целевите общности, то за решаване на проблемите в жилищния сектор е необходимо най - напред да се разработи предвидената общинска програма за жилищните условия на обособените етнически общности.

Ромите на територията на община Тетевен не живеят в обособени квартали. По – голямата част живеят в големи фамилни къщи, но има и домове, в които живеят няколко домакинства в изключително тежки условия.

Жилищните условия се подобряват главно чрез общинския бюджет и участието в европейски програми. Въпреки че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Към момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. Няма и регистри за териториите, включващи роми.

Всички населени места в общината, включително и тези с население от ромски произход, имат влезли в сила кадастрални карти.

За периода 2019 г. - 2020 г. в общинските инфраструктурни дейности се предвижда изграждането на детски площадки и игрища в махали, които са включени в регулация.

Община Троян

Ромското население в Община Троян е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Троян: общинско общежитие на БКС в кв.Търнето, общежитие мах. „Дудевска“ № 1, Алдишки рът, Коньова могила, Стойчески рът, Белишки Орешак, кв. Велчевски, бивша асфалтова база, селата Горно Трапе, Ломец, Добродан и Орешак.

В по-голямата си част ромите живеят в една къща няколко семейства, обикновено с три, четири и повече деца.

Община Троян непрекъснато полага усилия за реализиране на мероприятия относно подобряване на инфраструктурата на тези квартали

Състояние на жилищния фонд и прилежащата инфраструктура и мерки за подобряване на състоянието им:

Жилищния фонд в преобладаваща си част е в лошо състояние. Предимно това са незаконни постройки, които не разполагат с необходимите санитарни помещения. Живущите в него роми не отделят средства за неговата поддръжка и подобряване. Това се дължи на факта, че по-голяма част от тях са трайно безработни и социално слаби и не разполагат с необходимите средства за подобряване условията си на живот.

В жилищата от общинския жилищен фонд са настанени общо 107 семейства, от тях 51 от ромски произход. Преобладаващо ромите са настанени в двете общински общежития – мах.“Дудевска” № 1 и кв.“Търнето”. Няколко семейства са настанени в общински къщи и апартаменти, находящи се в града. Състоянието на общежитията като сгради е добро поради усилията на общината да ги поддържа. Но в стаите на тези общежития с малки изключения отново се наблюдава лошо стопанисване от страна на настанените в тях роми. Настанените в къщите и апартаментите полагат усилия и стопанисват сравнително добре тези имоти.

За подобряване на състоянието се осигуряват средства от общинския бюджет за ремонт на ВиК инсталацията и монтиране на нови входни врати в общежитие находящо се в гр.Троян, мах.“Дудевска № 1.

За преодоляване на пространствената обособеност на ромската общност се настаняват ромски семейства в общински жилища които се намират в жилищните комплекси и места извън кварталите с преобладаващо ромско население.

Община Угърчин

През последните години се наблюдава заселване на гражданите от ромски произход в имоти от кварталите/махалите на населените места съвместно с населението от другите етнически групи. Най-ярко това е изразено в град Угърчин. Заселването става в имоти, които остават свободни в следствие на обезлюдяване (собствениците почиват) и техните роднини или близки са извън общината. Повечето от тези имоти се придобиват от тях за ползване, но без да бъдат прехвърляни по съответния ред.

Концентрация на граждани от ромски произход се наблюдава единствено в с. Кирчево, където те са се обособили в отделен жилищен квартал и съответно би могло да се каже, че живеят като отделно обособена етническа общност.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Община Ябланица

Ромското население в Община Ябланица е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Ябланица и някои от селата: Брестница, Златна Панега, Добревци, Орешене и др. Единствено в с. Малък Извор не живеят лица от ромски произход.

В по-голямата си част ромите живеят капсулирано и бедно. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с три, четири и повече деца.

Община Ябланица непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на тези квартали, като се планират и реализират редица инициативи. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

5. КУЛТУРА И МЕДИИ

Община Летница

На територията на община Летница функционират следните Народни читалища:

- НЧ „Никола Й. Вапцаров – 1873“ гр. Летница. Към читалището работи Група за фолклорни песни, Клуб за декоративна бродерия „Сръчни ръце“, Танцова мажоретна формация, Фитнес-център, Клуб „Приатели на книгата“.

- НЧ „Искра – Летница 1997“ гр. Летница. Традиционните дейности на НЧ „Искра – Летница 1997 г.“ са: Школа за народни танци – младша, старша и детска възраст; Духов оркестър; Вокална група за стари градски песни.

- НЧ „Цветан П. Петров-Великов-1905“ с. Крушуна. Към читалището функционира група за народни песни.

- НЧ „Развитие-1872“ с. Горско Сливово. Към НЧ „Развитие-1872“ функционира Самодеев състав за народни песни, хумористични миниатюри, рецитали.

- НЧ „Христо Кърпачев-1921“ с. Кърпачево. Към читалището функционира Група за народни песни и художествено слово и Самодейна театрална група.

Тяхната роля е много важна за ефективното интегриране на децата от ромски произход и децата живеещи в сходна на ромите среда, както и техните родители. Традиционна дейност, която читалищата развиват, и работата им по проекти съвместно с Община Летница, неправителствени организации и СОУ „Бачо Киро“ – Летница дава много добри резултати в образователната и културна интеграция, като същевременно с това се запазва и тяхната културна идентичност. През периода 2015-2020 г. работата им ще продължи в тази посока.

В изпълнение на културната програма на Община Летница за 2019 г. са реализирани множество мероприятия и събития, свързани с национални, общински и традиционни празници. Дейностите по организацията им бе осъществена със съвместните усилия на община Летница, читалищата в общината и със съдействието на училището, детската градина и социалните центрове.

- СУ „Бачо Киро“, БФАМС и Община Летница организираха през 2019 г., състезание по автомобилизъм – турнир ON ROAD, като част от календара на Българска федерация по автомобилни спортове /БФАМС/.

Община Ловеч

На територията на община Ловеч работят 4 културни института - Драматичен театър, Регионална библиотека “Проф. Б. Цонев”, Регионален исторически музей и Художествена галерия. За развитие и обогатяване на културния живот в общината допринасят 34 народни читалища, Общински духов оркестър и Клуб на дейците на културата.

Читалищата в повечето населени места са единствената културно-просветна институция, която реализира културен продукт. Те са място за общуване и участие в различни

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

творчески занимания на хора от различни възрастови, етнически и социални групи. В читалищата в селата Дойренци, Казачево, Малиново, Славяни, Слатина и Чавдарци функционират информационни центрове реализирани по Програма "Глоб@лни библиотеки - България", които дават възможност на всички достъп до интернет. През 2019 година в читалищата в селата Баховица, Славяни, Александрово, Скобелево, Чавдарци, Малиново и Дойренци и в кв. „Продимчец“ в град Ловеч продължават работа клубните форми и самодейни колективи, чиито дейности са свързани с културното многообразие и интеграцията на ромската общност.

В НЧ „Напредък – 1920 г.“ – с. Баховица 5 деца от ромски произход се занимават с танци, 1 лице от ромски произход над 18 години се включва в различни дейности, включително и в настоятелството на читалището.

НЧ „Хр. Ботев-1930 г.“ – с. Славяни -11 деца до 7-годишна възраст участват в Седмица на детската книга, заедно с деца от български произход. 10 деца до 14-годишна възраст от ромски произход ползват интернет в библиотеката, взимат участие в забавните игри, организирани от РБ „Проф. Беню Цонев“, 4 лица над 18-годишна възраст са музиканти-самодейци и участват в мероприятията на читалището (обичай Джамалуване).

НЧ „Паисий -1896 г.“ – с. Александрово – В читалището функционира детска вокална група „Искрица“. В нея участват 12 деца. Две от децата се определят като власи, а останалите 10 са с мюсюлмански произход.

НЧ „Просвета -1934 г.“- с. Скобелево –Читалището работи с 10 деца от ромски произход до 14-годишна възраст. Обхванати са в клуб „Лятна занималня“.

НЧ „Зора -1930 г.“ – кв. „Продимчец“ – град Ловеч – Читалището работи с 15 деца от ромски произход. Децата се включват активно в клуб по интереси „Целогодишна занималня“. Участват ѝ в организираните чествания на празниците от обредния календар и библиотечната дейност.

Самодейци от ромски произход са включени в групите и формациите, участващи в регионалния фолклорен събор „Цветница в Ловеч“. НЧ „Напредък -1920 г.“ – с. Баховица, организира фестивала „По река Чернялка“. НЧ „Паисий-1896 г.“ – с. Александрово ежегодно организира фестивала „Осъм – моя река“.

Центърът за работа с доброволци към РБ „Проф. Беню Цонев“, в партньорство с Ресурсен център и Община Ловеч всяка година организира кампанията „Забавно лято“. Тя се провежда в Ловеч и населените места на територията на общината в периода от месец юни до месец септември. Кампанията е насочена към развитие на детското творчество и спорта и обхваща деца от различни етноси. Деца от ромски произход активно участват в училищния живот, имат отличен успех и участват в редица конкурси.

Община Луковт

Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност – клубове по интереси, СИП в областта на фолклора и приложните изкуства – включени през 2019 г. - 1275 бр. ученици.

Учениците от НУ „Инж. Вълков“ и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Бежаново всяко година празнуват ромския празник „Василица“ /Банго Васил/ - ромската Нова година и отбелязват Деня на толерантността през м. ноември. И за двете събития на сайта на община Луковит се публикува информация и снимков материал.

Община Тетевен

На територията на община Тетевен няма професионални културни институции. Дейността в това направление се осъществява от единадесет действащи читалища. Читалища, като

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

институция, има във всички населени места, но самостоятелни читалищни сгради има в Тетевен, Рибарица, Гложене, Български извор, Голям извор и Бабинци. В останалите населени места на територията на общината читалищна дейност се развива в пригодени бази, спортни зали или други предоставени за ползване помещения. Като цяло материално-техническата база на читалищата е остаряла и е почти в същото състояние отпреди 15 години.

Читалищните дейци търсят средства за възстановяване на дейностите, кандидатствайки за финансиране към различни донорски програми. По програма МАТРА на Холандското правителство беше изграден Интернет център към читалището в Тетевен. Постепенно читалищата започнаха да се снабдяват със съвременна техника. Наред с осигурената посредством допълваща субсидия, вече е налице техническо осигуряване и по линия на Програма «Глобални библиотеки»- читалището в гр. Тетевен и читалищата в селата Глогово, Български извор, Черни Вит, Бабинци, Васильово и Рибарица.

През 2019 г. НЧ „Съгласие 1869 г.“, с огромната подкрепа в лицето на ръководството на Община Тетевен, изпълни Проект за Ремонт на театрален салон и художествена галерия по Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“, Подмярка 7.2 от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. С отоплението на театралния салон се реши дългогодишен проблем, като се осигури комфортна среда /най-вече през зимно – пролетния художествено – творчески период/ за културните прояви и мероприятия за града и общината, касаещи и ромската общност.

Читалищата осъществяват основно събирателска дейност в областта на фолклора, като в селата Глогово, Градежница, Галата, Български извор, Рибарица, Черни Вит, Васильово, Голям извор и Гложене развиват т.нар. „изворен песенен фолклор“. Читалището в гр. Тетевен през 2007 г. сформира група за ромски танци – ромска танцова формация „Амалипе“. Редовно се отбелязва ромският празник Банго Васил, а Международният ден на ромите /8 април/ неизменно присъства в Културния календар на Община Тетевен.

Община Троян

Съвместно с фондация „Сийд“ и Община Самоков, Община Троян организира творчески ателиета и младежка образователно-информационна кампания Стрийт арт фест- „Изкуството да информираш– мрежа за намаляване на уязвимостта на деца и младежи от сексуална експлоатация и посегателство“. В рамките на фестивала са взели участие 6 младежи от Полша, Франция и Италия с организиране на работилници за рисуване на текстил и графити изработване на бижута, кино вечер на открито, финален концерт. В ателиетата са взели участие над 100 души, като приоритетно дейностите са насочвани към обхващане на младежи от уязвими групи.

С цел ранна интеграция на етническите групи на училищно ниво ежегодно се отбелязват празниците Банго Васил и 8 април - международния ден на ромите с възстановки на традициите, автентичен фолклор и парад на типични облекла.

Община Угърчин

В партньорство с читалищата се осъществяват поредица от съвместни прояви, включени в календарните планове на читалищата, отразяващи значими събития, дати и специфични за региона обичаи с участието на музикални състави, певци, творци и изпълнители от общината. На територията на Община Угърчин има работещи 10 читалища, двете по-големи са Народно читалище „Вълчо Русковски“ – 1894 гр. Угърчин и Народно читалище „Въло Радев – 1926" с. Лесидрен.

Съвместно с Община Угърчин и Народно читалище „Вълчо Русковски-1894“ гр. Угърчин се развиват танцовата и театралната дейност и две групи за автентичен фолклор.

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Деца от ромски произход участват в танцовия ансамбъл “Фаворит“ при читалището и в други единични масови мероприятия по конкретни поводи. Детски фестивал “Вярвай в чудесата“, “Лазарки“, Общински пролетен празник “Светиите“ и други инициативи.

На 29 ноември 2019 г. Народно читалище “Вълчо Русковски-1894“ гр. Угърчин с юбилеен концерт отбелязахме три годишнини - 125 г. от създаване на читалището ни, 130 години библиотека и 145 години от рождението на патрона на читалището Вълчо Русковски.

За поредни години се реализира инициативата „Забавно лято“, занимания с приложни материали, спортни игри, приготвяне на сладкиши и др. Във всички мероприятия и занимания през ваканционните дни участват деца от ромски произход.

Община Ябланица

Профилът на културния сектор в Община Ябланица се определя преди всичко от читалищата. На територията на Община Ябланица функционират общо 8 читалища. Освен традиционните културни дейности, читалищата усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав.

Във всички дейности по културата Община Ябланица се стреми да включва и представители на ромската общност. В дейностите по изкуства в училищата и детските градини, в които се обучават и възпитават деца и ученици от ромски произход, се промотират ромските празници и обичаи. Има какво да се желае по отношение на представянията, но извънкласните дейности, застъпени по училищата в момента, добре балансират нуждите на ромските деца.

Културните институции в общината се стремят да привличат към дейностите си децата от ромски произход. Пречки към по-активното им включване са необходимостта децата да бъдат „водени“ след училище или в специални дни, което е в противоречие с установените родителски практики на ромската общност.

Липсата на достатъчно средства е основна пречка и за нормалното функциониране на повече от културните институции в общината и за разширяване на дейността им с децата от ромски произход. Необходимостта от закупуване на материали и планирането на общински прояви изисква средства, които не са достатъчни. Активната работа на общината, съвместно с читалищата по привличане на донорски фондове, е текуща задача.

6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Община Летница

Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН), в тясна връзка с училището организира дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Осигурява подкрепа на деца, ученици и семейства в риск, затруднено социално положение и предразположение към проява на агресия.

Работата на комисията през изминалата 2019 год. е изцяло насочена за превантивна дейност, като са проведени и осъществени спортни мероприятия и нова фитнес площадка с уреди за 10000,00 лв.

Гледани са 2 дела през 2019 год. на непълнолетни и малолетни останали за разглеждане от 2018 год. Няма сигнали за противообществени прояви.

Община Ловеч

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

В град Ловеч е създаден Регионален офис на Комисията за защита от дискриминация. Относно предприетите мерки за гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата, се работи в две направления:

-Чрез пряко участие в широко популяризирани форуми в гражданския сектор, основно чрез изявените неправителствени организации на територията на общината и културните институции, особено с темите за младежта, подрастващите и възпитанието на децата в толерантност.

-Директна работа сред малцинствените етнически групи по специфичен план за разбиване на битоващите досега стереотипи. Изработена е и мултимедийна презентация, която съпътства лекторската част. Акцентира се на защитата от дискриминация, ролята на предразсъдъците в подклаждането на нетърпимост към различните, как да ги разпознаваме и преодоляваме. Представят се и нагледни материали – „Правила за производство пред КЗК” и „Наръчник за равенство в третирането”.

Община Луковит

Предотвратяване и противодействие на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните .

През 2019 г. МКБППМН е реализирала 11 заседания на състава по чл.11, ал.2 от ЗБППМН, по време на които са разгледани 25 възпитателни дела по отношение на 6 малолетни (момчета) и 19 непълнолетни лица (от които 18 момчета и 1 момиче).

На 10.07. и 11.07.2019 г. МКБППМН организира обучение на тема „Превенция на агресивното поведение в училище“, в което се включиха обществените възпитатели към МКБППМН, директори на училища и детски градини от Община Луковит, учители и педагогически съветници и Инспектор ДПС. Темата на обучението беше формулирана и съобразена с предварително изявените интереси от страна на участниците.

През отчетния период МКБППМН е оказала консултативна помощ по повод:

- каква е отговорността на родителите за постъпките на малолетните им деца;
- нужно ли е децата да учат – ползата от образованието;
- има ли връзка между отсъствията на децата от училище и противообществените прояви;
- традиция или престъпление е задомяването на деца на 12-14 г. възраст;
- как неполучилите образование родители могат да продължат да учат и къде;
- консултации на родители за справяне с проблеми при възпитанието на децата и др.

В План- програмата за всяка година МКБППМН съобразява превантивната си дейност с конкретните особености на общината за ограничаване на специфичните криминогенни фактори: отношенията в семейството и микро- социалната среда, престъпна безотговорност и безнаказаност на някои родители; деформации в ценностната система и негативно отношение към правните и обществени норми; проблеми, свързани с безработицата и ниския жизнен стандарт; отпадане и необхващане на подлежащите на задължително образование; отчужденост и агресия между децата; негативно въздействие на заобикалящата среда. В зависимост от конкретния проблем и възможностите, наличния материал и кадрови ресурс, екипът използва различни форми, методи и средства: лекции, беседи, състезания, конкурси, ролеви игри, видеофилми и дискусии по тях; интерактивни обучения по гражданско образование и правата и отговорностите на децата; организиране на спортни дейности с безплатно ползване на бази и треньори.

Спортът е един от най-важните фактори за превенция срещу агресията, ксенофобията и омразата, за възпитание в дух на толерантност. Във всички мероприятия в спортния календар на общината - ученически игри, турнири и спортни празници, е осигурен равен достъп на

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

представители на всички етнически групи и съответно голям процент от участниците са от ромската етническа общност.

Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот – активно участие на ромски жени в работата на МАГ по програма РОМАКТ, назначаване на ромски жени, главно майки, на длъжност „образователни медиатори“ в училищата.

Регионален център за безплатни правни консултации. На 19 декември 2019 г. в Луковит бе открит Регионален център за консултиране към Адвокатски съвет-Ловеч. Той се помещава в сградата на Община Луковит на ул. „Възраждане“ №73, партер. В него ще се осъществява безплатна правна помощ на физически лица от уязвими социални групи, които отговарят на някои от условията по чл. 22, ал.1 от Закона за правната помощ или чиито доходи, удостоверени с документ от съответния компетентен орган, не надвишават определения за страната размер на линията на бедност. Разкриването на центъра стана възможно благодарение на идейната инициатива на Районен съд-Луковит, сътрудничеството между Националното бюро за правна помощ и Адвокатската колегия в Ловеч, които съвместно ще администрират услугата и с подкрепата на Община Луковит, която осигури помещение с техническо оборудване. Адвокати от гр. Луковит ще предоставят правни съвети и консултации по граждански, изпълнителни, наказателни и административни производства. Това е тринадесетият подобен център в страната, но за първи път той се открива извън областен град. Съществува все по-добра комуникация и обмен на информация между всички органи и организации, имащи отношение по осъществяването на социално-превантивната и корекционно-възпитателната дейност на територията на общината. Наблюдава се позитивно отношение на заинтересованите страни. Има диалог и воля за прилагане на добри практики и иновативни подходи. Комисията е отворена и привлича нови партньорства, които биха допринесли за постигането на траен позитивен ефект от работата с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления, за предотвратяване на отклоняващо се поведение и най-вече в реализацията на ранната превенция.

Община Тетевен

Поставя се акцент върху жените и децата, опазване на обществения ред и гарантиране правата на всички граждани.

Подобряване на ефективността на служителите и правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.

Засилване на работата със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.

Община Троян

Отдел „Закрила на детето“ при ДСП – Троян е обработил за 2019 година общо 15 призовки по случаи на деца от ромски произход, поради развод на родителите, упражняване на родителски права и издръжка на децата, както и упражняване на режим на лични контакти с другия родител, при който детето не живее. По всеки конкретен случай родителите са консултирани относно осигуряване на най-добрия интерес на детето, като случаи на родителско отчуждаване не са констатирани. 72 семейства с деца в риск са консултирани с цел повишаване на родителския капацитет, оказано е сътрудничество за намиране на работа и

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

повишаване на доходите, представени са възможности за социално подпомагане. Извършена е социална работа по случаи и сигнали за правата на децата. При оценка на риска в семейната среда на децата с поведенчески проблеми се издава направление за ползване на социални услуги, консултиране и информиране в семейна среда, като при работата с децата и семействата се работи с всички институции, имащи отношение към поведението и развитието на децата. ОБКБППМН е разгледала възпитателни дела на 16 ученици, с по-голям брой отсъствия от училище, и е наложила възпитателни мерки от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. На родителите е наложено да упражняват засилени родителски грижи с конкретно набелязани мерки. Съставен е акт и е издадено наказателно постановление по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на родител на дете от ромски произход за допуснати голям брой неизвинени отсъствия. На 15 деца от ромски произход са разгледани възпитателни дела и наложени възпитателни мерки от ОБКБППМН за кражби и агресивно поведение. Психологът към ЦПЛР – гр. Троян е консултирал 14 деца от ромски произход за поведенчески проблеми. Органите на полицията извършват проверки в търговските обекти за продажбата на алкохол и цигари на деца. На заседания на ОБКБППМН – гр. Троян инспектор ДПС изнася информация за направени оперативни проверки на нощни заведения на територията на община Троян, където са установени непълнолетни посетители. При установяване на непълнолетни лица РУ – гр. Троян уведомява директорите на съответните училища, а също и Районна прокуратура – гр. Троян. Проверки се извършват и за употребата на алкохол и цигари от непълнолетни лица, както и на забранени вещества. Органите на полицията и инспектор ДПС съблюдают спазването на вечерния час по улиците на гр. Троян и ненарушаването му от малолетни и непълнолетни лица. В своята превантивна дейност като лекции, разговори, а и на възпитателните дела, инспектор ДПС предупреждава децата и техните родители за строгите финансови санкции, които са в сила при неспазване на вечерния час.

Община Угърчин

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни / МКБППМН / организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. През 2019 г. със част от средствата на Местната комисия се организира фестивала „Вярвай в чудесата, в които участваха деца от ромски произход на възраст от 4 до 16 години.

В таблицата са включени всички инициативи подкрепени от Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни / МКБППМН /:

Община, район, населено място	Възрастова група (години от-до)	Занимания по интереси (вид дейност)	Организатор (училище, ЦПЛР, община, читалище и др.)	Ръководител (име и фамилия)	Място на провеждане (зала, училище, читалище и др.)
Угърчин	8-16 г.	„Забавно лято“ (спорт, изкуство)	Община Угърчин	Петя Кърджова	НЧ „В. Русковски“ 1894
Угърчин	5-6 г.	Танцова група	НЧ „В. Русковски“ 1894	Михаил Денев	НЧ „В. Русковски“ 1894
Угърчин	7-16 г.	Танцова група	НЧ „В. Русковски“ 1894	Михаил Денев	НЧ „В. Русковски“ 1894
Кирчево	12-15 г.	Танцова група	НЧ „Пробуда“ 1927	Нева Темелска	НЧ „Пробуда“ 1927

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

Кирчево	12-15 г.	Вокална група	НЧ „Пробуда“ 1927	Емилия Ханева	НЧ „Пробуда“ 1927
Лесидрен	8-12 г.	Приложни изкуство	НЧ „В. Радев“ 1923	Павел Димитров	НЧ „В. Радев“ 1923

Община Ябланица

Политиката на Община Ябланица е насочена към гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“. Рамката на Европейския съюз предвижда нов подход за решаване на проблема със значителното социално и икономическо изключване. Единственият начин за успешно интегриране на ромите е чрез обединяване на усилията, а от решаващо значение е също така да бъдат включени всички участници: институциите на ЕС, националните, регионалните и местните власти, гражданското общество и, разбира се, самите роми.

Органите на местното самоуправление, в това число и Община Ябланица, имат отговорна роля в изграждането на включващо общество и доверие между местните общности. Успешното изпълнение на тази роля изисква от тях адекватен отговор – изграждането и прилагането на местни политики, насочени към равенството и недискриминацията, за да постигнат интегрирани квартали, градове и села. За постигане на заложените цели Община Ябланица предприема следните действия:

- Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба на местно ниво, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
- Интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в общите интеграционни правителствени и секторни политики и едновременно с това предприемане на насърчителни мерки, за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори.
- Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в местната администрация.
- Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.
- Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи ключови умения и дейности и увеличаване на възможностите за социализация.
- Засилване на работата със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.
- Разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.
- Системна работата на местно ниво за осъзнаване от ромите на правата и отговорностите им като граждани.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) – Ябланица. Комисията осъществява своята дейност стриктно, спазвайки всички международни и национални стандарти за работа с

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

малолетни и непълнолетни, съблюдавайки правата и законовите интереси на децата. Създадените добри партньорски взаимоотношения с всички институции и НПО, работещи по проблемите на децата, допринасят за постигането на траен ефект от работата с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления, както и за предотвратяване на отклоняващо се поведение.

Дейността на комисията, съгласно ЗБППМН е насочена предимно към обхващане, проучване и превенция на противообществените прояви и приобщаване към дейности, които спомагат за нормалното развитие и възпитание на децата. Налице са позитивни практики в дейността на Община Ябланица, съвместно с неправителствени организации и отговорните институции, гарантиращи правата на гражданите, като провеждането на разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация и осмислянето на правата и задълженията от представителите на ромската общност, които ще намерят развитието си и в бъдеще.

Особено тревожен е фактът, че в разглеждани от МКБППМН възпитателни дела, всички деца са от ромски произход. На всички са наложени съответните възпитателни мерки.

Проблеми:

- Най-честите проблеми, свързани с работата на комисията с лица от ромски произход са свързани с неявяване на малолетни и непълнолетни и родителите им за разглеждане на възпитателни дела. В такива случаи Комисията е подпомагана от органите на полицията, съгласно чл. 19, ал.6 от ЗБППМН;
- Неявяване на родители и деца на по време на възпитателните дела;
- Ниска мотивация на родителите за предприемане на адекватни родителски мерки спрямо извършената от детето простъпка.

Мероприятия на комисията (извън образувателните възпитателни дела) за превенция на насилието и противообществените прояви, в които са включени ромски деца и ученици: по инициатива на МКБППМН, с цел превенция на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни, се провеждат различни мероприятия и инициативи сред учениците от цялата община под надслов „Ежедневие без агресия“. Провеждат се и спортни състезания сред четирите училища. Най-активни са учениците от I-IV клас. Представени по подходящ начин под формата на игра или спортно мероприятие, тези мероприятия стават достъпни, реални и ефективни.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ: ДОБРИ ПРАКТИКИ, ИЗВОДИ, ТРУДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ, ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Предизвикателствата и трудностите по изпълнението им най-вече са свързани с дългосрочната безработица, която води до загуба на трудови навици и съответно до по – ниски възможности за излизане от кръга на социална изолация. Специален фокус за осигуряване на достъп до заетост и доходи на най – маргинализираните общности се поставя върху: мотивационни и квалификационни курсове; обхващане на най – уязвимите в програми за ограмотяване; субсидирана заетост; посредничество и подкрепа за осигуряване на достъп до заетост и доходи. Освен това най-честите проблеми, свързани с работата на комисията по МКБППМН с лица от ромски произход са свързани с неявяване на малолетни и непълнолетни и родителите им за разглеждане на възпитателни дела. В такива случаи Комисията е подпомагана от органите на полицията, съгласно чл. 19, ал.6 от ЗБППМН.

- Неявяване на родители и деца на по време на възпитателните дела
- Ниска мотивация на родителите за предприемане на адекватни родителски мерки спрямо извършената от детето простъпка.

Голяма част от ромската общност няма здравни осигуровки - 25% по данни от РОМАКТ;

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

В кв. Изток има нужда от осигуряване и провеждане на здравно-информационни кампании по теми като - семейно планиране, контрацепция и т.н., тъй като има непълнолетни и многодетни майки от маргинализирани семейства;

В кв. Изток, гр. Луковит и в с. Дерманци има определени семейства, повечето живеещи в незаконни къщи в покрайнините на квартала, които не посещават редовно ОПЛ за задължителните имунизации;

Има необходимост от още един здравен медиатор за кв. Изток .

Част от бременните жени и младите майки са без здравни осигуровки и не са обхванати със задължителни изследвания и консултации.

Нисък социален статус - гъсто населени жилища с лоши хигиенно-битови условия и непълноценно хранене, което е предпоставка за нездравословен начин на живот и проблеми, свързани със здравето.

Нисък образователен статус, който се изразява в неграмотност и липса на познания, свързани с както с тяхното здраве, така и със здравното развитие на децата им в т. ч. и поставянето на задължителни ваксини на децата.

Според личните лекари голяма част от бременните жени от ромски произход са без здравни осигуровки, понеже ражданията са платени от държавата и те нямат мотив да се осигуряват. Те не посещават женска консултация, направо отиват за раждането в болница. Голяма част от тях раждат преди навършване на 18-годишна възраст.

По данни на личните лекари около 1/3 от децата са без имунизациите и задължителните ваксини.

Има необходимост от още 3 здравни медиатори – още един за кв. Изток, 1 за с. Бежаново и 1 за с. Петревене и Карлуково, но е одобрен само един – за селата Карлуково, Беленци и Петревене.

Добри практики за интегриране на ромите има във всички общини, тъй като усилията, които се полагат са видими. Някои добри практики:

През 2018 и 2019 г. Местната активна група провеждаше редовни месечни сбирки и работеше активно с експерти от РОМАКТ. В резултат бяха изготвени предложения по приоритети „Образование“, „Здравеопазване“ и „Заетост“ и Общински съвет – Луковит актуализира съобразно тези предложения и възможностите на общината, Общинския план за действие за интегриране на ромите.

Община Луковит успешно си взаимодейства със Сдружение „Знание“ – гр. Ловеч при изпълнението на различни проекти, свързани с ромската интеграция.

Сдружение „Знание“ е партньор и по проект на Община Луковит – „Социално-икономическа интеграция в Луковит“, което е одобрено за финансиране с Решение № РД 05-123/08.11.2018 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР) по процедура BG05M9OP001-2.018 „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи. Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“ – Компонент 1. Проектът се изпълнява в периода от м.март 2019 до 31.12. 2020 г.

Сдружение „Знание“ работи с деца, младежи и семейства от ромската общност в Луковит, в дейности, свързани с развитие на местните общности и преодоляване на негативни стереотипи, финансирани от ОП РЧР и ОП НОИР.

Друга добра практика на община Ловеч е дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с Постановление № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет. За общината са сформирани 4 екипа за обхват за определените 4 района. В екипите участват представители от различни

Областен мониторингов доклад за изпълнение на НПД

институции, в т. ч. кметове на населени места и представители на общинска администрация, които заедно с директорите на детски градини, училища и учители от всички образователни институции на територията на общината положиха усилия за обхождане по настоящ адрес на децата със статус „За обхват“. В дейността си екипите са подпомагани от експертите в РУО – Ловеч. Характерно за работата на екипите в Община Ловеч е доброто взаимодействие между представителите на общинска администрация, кметовете на населени места, експертите от РУО, директорите на детски градини, училища и учителите, включени в екипите за обхват. По информация от междуинституционалната Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ), 4-те общински екипа са обработили формуляри за физическо посещение на адрес за 277 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование във възраст по дати на раждане от 01.01.2003 г. до 31.12.2014 г., като от тях с актуален статус: „Записан“ 1 дете, а „В чужбина“ са 231 деца (в т.ч.227 заминали преди учебната 2019/2020 год. и 4 „никога незаписани“). „Няма информация“ за 7, отпаднали преди учебната 2019/2020 г. и „Отпаднали“ – 9 (образователният статус е преди 2019/2020 г., не са открити на адрес).

Може да се направят изводи, че като цяло се работи в правилната посока за интегриране на ромите в област Ловеч, но има още много да се върши.

Относно добри практики и други мерки, изпълнявани от Общината и техния принос в подкрепа на интеграционните политики: от 2013 година Община Ловеч има утвърдена Процедура за налагане на санкции на родители, които не са записали децата си, подлежащи на задължително предучилищно образование и не са осигурили присъствието на децата си в детска градина или училище. Директорите на детски градини и училища са уведомени с писма за необходимата информация и приложени документи, които е необходимо да представят в община Ловеч. Със заповед на Кмета на Община Ловеч са определени длъжностни лица, които да съставят и връчват актове за установяване на административни нарушения по чл. 347 от ЗПУО. Във връзка с това е намален броят на отпадналите, като съществено е увеличен броят на реинтегрираните в образователната система. Актове по чл. 347 от ЗПУО не са съставяни, защото децата/учениците са реинтегрирани или записани в детска градина/училище или не са открити на посочените адреси.

Набелязаните проблеми и постигнатият напредък при разрешаването им в шестте основни направления: образование, здравеопазване, заетост, жилищни условия, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии, е знак за воля за промяна.

Интеграцията е комплексен процес, обхващащ всички сфери на живота – промяна на разбирането сред общността за важността на интеграцията на ромите, като основа за демократично развитие на общината, засилване на ролята на местните институции и гражданското участие.

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществяват на територията на област Ловеч чрез общинските планове за действие за интегриране на ромите, както и на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите 2012-2020 г.

Настоящият Мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) в област Ловеч е приет от Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси на 24.02.2020 г.